

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

26'ncı Toplantı
4 Aralık 2019 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı Abdullah Nejat Koçer'in, 21/11/2019 Tarihli ve 7193 Sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi'nin Komisyon gündemine alınmasına ilişkin açıklaması

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)CUMHURBAŞKANLIĞINDAN GERİ GÖNDERİLEN KANUNLAR

1.- 21/11/2019 Tarihli ve 7193 Sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi (1/279)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

26'ncı Toplantı

4 Aralık 2019 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 13.34'te açıldı.

Oturum Başkanı Abdullah Nejat Koçer, 21/11/2019 Tarihli ve 7193 Sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi'nin Komisyon gündemine alınmasına ilişkin açıklama yaptı.

21/11/2019 Tarihli ve 7193 Sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi (1/279), görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi, 50'nci madde kanun metninden çıkarıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 15.44'te toplantıya son verildi.

4 Aralık 2019 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.34

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

(Oturum Sözcü Abdullah Nejat Koçer tarafından açıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Komisyonumuzun 26'ncı Birleşimini açıyorum.

Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, bürokratlarımız, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı Abdullah Nejat Koçer'in, 21/11/2019 Tarihli ve 7193 Sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi'nin Komisyon gündemine alınmasına ilişkin açıklaması

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Gündemimizde (1/279) esas numaralı 21/11/2019 Tarihli ve 7193 Sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve Anayasa'nın 89'uncu ve 104'üncü Maddeleri Gereğince Cumhurbaşkanlığınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi bulunmaktadır.

Burada özellikle bir bilgi vermek istiyorum. Gündemimizde yer alan tezkereyle alakalı olarak 3 Aralık tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda Sayın Meclis Başkanımız ve 5 siyasi partimizin, Grup Başkan Vekillerimizin imzasıyla tezkerenin İç Tüzük'ün 36'ncı maddesi uyarınca kırk sekiz saat dolmadan görüşülmesinin tavsiye edilmesine dair bir Danışma Kurulu kararı vardır ve Başkanlığımıza ulaşmıştır. Bu bilgiyi de paylaşmak istiyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) CUMHURBAŞKANLIĞINDAN GERİ GÖNDERİLEN KANUNLAR

1.- 21/11/2019 Tarihli ve 7193 Sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi (1/279) ()*

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Değerli Komisyon üyeleri, şimdi önce tezkereyi okutuyorum, daha sonra tezkerenin geneli üzerindeki görüşmelere geçeceğiz.

Buyurun:

2 Aralık 2019

(*) Kanun'un Komisyonunda görüşmeleri 30/12/2019 tarihli 5'inci ; 31/10/2019 tarihli 6'ncı ; 1/11/2019 tarihli 7'nci toplantılarda yapılmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: 22.11.2019 tarihli ve 43452547-010.01-570185 sayılı yazınız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca 21/11/2019 tarihinde kabul edilen, 7193 sayılı “Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” incelenmiştir.

Bu Kanunda, diğer düzenlemelerin yanında, Elektrik Üretim Anonim Şirketi veya bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve işletme birimleri ile varlıklarına, Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun kapsamında oluşturulacak kamu üretim şirketlerine ve kamu üretim şirketlerine ait üretim tesislerine, bunlardan özelleştirilenlere ve daha sonra özelleştirilecek olanlara, çevre mevzuatına uyum kapsamında gerçekleştirecekleri yatırımlar ile çevre mevzuatı açısından gerekli izinleri tamamlamaları amacıyla 31/12/2019 tarihine kadar tanınan sürenin nihayetinde 30/6/2022 tarihine kadar uzatılması öngörülmektedir.

Değişiklik öngörülen düzenleme ilk olarak 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun geçici 8 inci maddesinde yer almıştır. Maddede belirtilen şirketlere çevre mevzuatına uyum kapsamında gerçekleştirecekleri yatırımlar ile çevre mevzuatı açısından gerekli izinleri tamamlamaları amacıyla 31/12/2018 tarihine kadar süre verilerek, bu sürenin üç yıla kadar uzatılabileceği yönünde Bakanlar Kuruluna yetki tanınmıştır. Anayasa Mahkemesinin 22/5/2014 tarihli ve E.2013/65, K.2014/93 sayılı Kararı ile anılan düzenlemenin iptal edilmesi üzerine 4/6/2016 tarihli ve 6719 sayılı Kanunun 25 inci maddesiyle geçici 8 inci madde yeniden düzenlenmiş ve bu defa şirketlere tanınan süre 31/12/2019 olarak belirlenmiştir.

Enerji ihtiyacının sürekli olduğu ve artarak devam ettiği, enerjinin ve dolayısıyla enerji sektörünün ülkemizin hedefleri ve gelişimi için hayati önem arz ettiği hususları göz önüne alındığında, elektrik üretim tesislerinin varlığının korunmasının ve desteklenmesinin Devletin temel politikalarından biri olması gerektiği şüphesizdir. Nitekim 6446 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 2013 yılından 2019 yılı sonuna kadar çevre mevzuatının gerektirdiği yükümlülükleri yerine getirmeyen şirketlere yaklaşık 7 yıl süre tanınması da bu yaklaşımın bir tezahürüdür. Verilen sürenin, yatırımcı şirketler bakımından hem finansal, hem teknik gereklilikleri karşılama konusunda yeterli olduğu açıktır.

Bununla birlikte, insan sağlığı ve çevrenin korunması da Devletin başta gelen Anayasal ödevi ve herkesin insani görevidir. Nitekim Anayasanın 56 ncı maddesinde, herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğu belirtilmiştir. Çevreyi geliştirmenin, çevre sağlığını korumanın ve çevre kirlenmesini önlemenin Devletin ve vatandaşların ödevi olduğu hususu da hüküm altına alınmıştır. Devletin çevreyi koruma ödevi gerekli mevzuatın yürürlüğe konması ve mevzuata uygunluğun denetlenmesi suretiyle yerine getirilir. Vatandaşlar ise bu mevzuatın gerektirdiği yükümlülükleri yerine getirmekle sorumludur.

Ülkemizin enerji ihtiyacının karşılanması zarureti, insan sağlığı ve çevrenin korunması amacının önüne geçmemelidir. Günümüz şartlarında çevre kirliliğine yol açmadan, özellikle hava, su ve toprak kalitesini bozmadan da enerji üretiminin gerçekleştirilmesi mümkündür. Hal böyle iken, evvelce elektrik üretim şirketlerine tanınan ve esasen yeni mevzuata uyum sağlama ihtiyacından kaynaklanan yaklaşık 7 yıllık geçiş süresi uyum için yeterli olmasına rağmen, incelenen Kanunla bu sürenin nihayetinde 2,5 yıl kadar daha uzatılması Devletin insan sağlığı ve çevreyi koruma ödevi ile bağdaşmayacaktır. Devletin bu meseleye hem yatırımcıyı hem vatandaşını koruyacak bir anlayışla yaklaşması, düzenlemeleri buna göre gerçekleştirmesi gerekmektedir.

Bu sebeple, incelenen Kanunun 50 nci maddesinin yeniden değerlendirilmesinde fayda görülmektedir.

Yayımlanması yukarıda açıklanan gerekçelerle uygun görülmeyen 7193 sayılı “Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”, 50 nci maddesinin Türkiye Büyük Millet Meclisince bir kez daha görüşülmesi için, Anayasanın 89 ve 104 üncü maddeleri uyarınca ilişikte geri gönderilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, değerli Komisyon üyelerimiz, şimdi tezkerenin geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Söz talepleri varsa bunları karşılayacağım.

Evet, Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım, Değerli Bakan Yardımcısı, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; bir kanunun veto edilmesi, geri gönderilmesi Anayasa’ımızda var olan, anormal olmayan bir kuraldır ancak bu seferki geri gönderme Türkiye Büyük Millet Meclisini yaralamıştır yani sadece AK PARTİ Grubu için değil bütün hepimiz için bir sıkıntı söz konusudur. Bununla ilgili olarak dikkat edilmesi gereken hususlar var. Şimdi bakıyorum tutanaklardan; bu torba kanunla ilgili görüşmelerin son günü, son anda verilen bir önergeyle -torba kanunda bu yoktu- teklif edilmiş, irdelenmemiş, incelenmemiş. Bununla ilgili olarak Sayın Bakan Yardımcısına Cumhuriyet Halk Partisi olarak benim ve Süleyman Bey’in soruları olmuş ki o saatte son dakikalar olduğu için herkes memleketine gitmek üzere ya da randevuları olan ayarlıyor yani çoğunluğun olmadığı bir saat. Benim ve dediğim gibi Süleyman Bey’in görüşleri olmuş, Garo Bey’in aynı şekilde, Durmuş Bey’in itirazları olmuş ve Sayın Kalaycı’nın. İktidar partisinden de kimse konuşamamış bununla ilgili olarak ve sordüğümüz sorulara Sayın Bakan Yardımcısı da yeterli cevap vermemiş. Mesela “Şimdiye kadar neden idari para cezaları olduğu hâlde, idari para cezalarına rağmen bugünlere gelindi, yapılmadı bu iş?” demişim. Sayın Bakan Yardımcısı, “İdari para cezaları uygulanmıyor...” Sözleşmeyle galiba uygulanmaması sağlanmış, öyle bir cevap vermişsiniz. Yani şimdi burada bir kanun çıkıyor, idari para cezası koyuyoruz ama buna rağmen bazı sözleşmelerle buna aykırı işler yapılabiliyor demek ki, bir anormallik var burada. Bunları dikkate almamız lazım, torba kanunların gelmemesi lazım, gelen torba kanunlara son anda bir hüküm ilave edilmemesi lazım. Bunlar görüşülmeden, konuşulmadan, tartışılmadan bu şekilde çıktığında Parlamentonun itibarıyla ilgili sıkıntılar söz konusu oluyor, görüyorsunuz. Sık sık çıkardığımız kanunlarla ilgili değişiklikler yapıyoruz, çok sık yapıyoruz hem de, çok sık değişiklik yapıyoruz. Bir de bu şekilde geri gönderme, bu tabii Parlamente’ya yakışan bir durum değildir.

Bir de sormak istediğim, biraz sonra tekrar teknik tarafına geçeriz ama daha öne 7186’yla Abdullah Bey, 6446’nın geçici 26’ncı maddesini ihdas etmişiz, böyle bir şey çıkarmışız, burada bir otuz altı aylık süre var. Yani bu süreye rağmen bu konu nasıl bu şekilde uygulanmış; bir de onunla ilgili sizden açıklama rica edeceğim, tekrar tekrar bunu sormak istiyorum. Bunun da değişmesi gerekmez mi bununla beraber? Uzman arkadaşlarımız da bakarlarsa... 6446’nın geçici 26’ncı maddesi, 7186’yla bunu da temmuz ayında getirmişiz, temmuz ayında da böyle bir madde ihdas etmişiz. Bunun ile bu çelişmiyor mu, sıkıntı oluşturmuyor mu; bununla ilgili de bilgi alabilirsem memnun olurum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Kuşoğlu.

Buyurun Sayın Çepni.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Tüm arkadaşlara merhabalar.

Evet, bu veto gündemi bize bir kez daha şunu hatırlatmış oldu: Böylesine kritik maddeler yani insan sağlığı, doğa sağlığı açısından telafisi çok mümkün olmayan, diyelim ki hükümetler değişse dahi telafisi mümkün olmayan tahribatlar konusunda muhataplarla çok daha fazla istişare hâlinde olunması gerektiğini bize bir kez daha hatırlatmış oldu. Çünkü biz, çok geniş bir kamuoyu, bu termik santral düzenlemesi merkezinde genel olarak son yıllarda fazlasıyla gündeme gelen enerji yatırımları meselesi çok yoğun tartışılıyor. Bütün bu tartışmaların odaklandığı nokta ise hem halkın hem bu konudaki kimi çevrelerin, akademisyenlerin, odaların, meslek örgütlerinin, demokratik kitle örgütlerinin itirazları çok fazla dikkate alınmadı hatta hiç dinlenilmeden bütün bu yasalar, uygulamalar, yatırımlar devreye konmuş oldu. Demek ki bu konuda kamuoyunun eleştirilerine, uyarılarına dikkat etmek gerekir. Halka rağmen, doğaya rağmen “Ben yaptım oldu, en doğrusunu ben bilirim, bu konuda bizim ihtiyaçlarımızın tarifi şudur...” üzerinden bir yasa yapımı süreci sağlıksızdır, bir kere bunu görmüş olduk.

Biz burada sarayın bunu veto etmesi meselesine özel bir anlam yüklemiyoruz. Bizim açımızdan mesele şudur: Çünkü bu veto tümüyle riskleri ortadan kaldıran bir veto değildir, sadece bize bir yol açmıştır, bir tartışma zemini açmıştır, böyle değerlendiriyoruz. Yani biz “Kuvvetler ayrılığı hani yoktu, işte, var.” Efendime söyleyeyim “Cumhurbaşkanının haberi yoktu, o kandırılıyor.” gibi aslında aslı astarı olmayan tartışmalara girmeyi doğru bulmuyoruz. Hemen herkesin her şeyden haberi var, dolayısıyla bütün yasaların nasıl hazırlandığını çok net olarak biliyoruz fakat manipülasyona izin vermeden tartışmaya ihtiyaç var.

Şimdi, bu santrallerle ilgili en çok gündeme getirilen mesele, enerji ihtiyacıydı ki veto metninde de yine var. Şimdi, bizzat TEİAŞ’ın verilerine göre 2017 yılında en yüksek talep döneminde bile 80.343 megavat değerinde kurulu gücün 47.600 megavatı yani yüzde 59,3’ü kullanılmış. Yani ihtiyaçtan fazla üretim söz konusu. Yine 2018 yılında Türkiye’de elektrik üretimi 810.259 megavat iken tüketim 792 bin megavat değerinde. Dolayısıyla, bir kere, bu santraller tartışmasını burada bitirmemek açısından bu verilere ihtiyaç var. Yani Türkiye’de ihtiyaçtan fazla bir üretim söz konusu. Dolayısıyla bu zehir yatırımlarına, bu ölüm yatırımlarına “Enerjiye ihtiyaç var.” kılıfını uydurmamak gerekir. Yani bacaları çalan kılıfı uydurmamalı diye düşünüyoruz. Bunlar bizzat TEİAŞ’ın verileridir.

Yine yani bu 15 santralle ilgili durum şu değerli arkadaşlar: Ömrünü doldurmuş bu santraller, aldıkları kredileri ödeyemez hâldeler yani borç yapılandırmalarına falan gidiyorlar. Bu 14 şirket 2013’ten 2018’e kadar yerli ve yabancı bankalardan toplam 9,2 milyar dolar kredi kullanmış. Bu kredilerin de yüzde 90’ı yerli bankalardan sağlanmış. Yine 2018 yılında -sadece bu bacaya muhatap olan santralleri söyleyeceğim- bu şirketlere yani çevre yatırımı yapmamış, bacasına filtre takmamış santrallere verilen teşvik 535 milyon 711 bin TL.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Bitiriyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun, tamamlayın.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Yani şimdi bu şirketlerin tablosu bu. Dolayısıyla, biz, aslında bu baca meselesine sıkışmış tartışmayı şu düzeye vardırarak durumundayız: Termik santraller yani fosil yakıtlar “küresel ısınma” diye tabir ettiğimiz ve tüm dünyanın tartıştığı, Türkiye’nin de tartıştığı felaketin temel sorumlularıdır. Dolayısıyla bunların 2030 yılına kadar sınırlandırılması, 2050 yılında tümünden devreden çıkarılması gündemde iken Türkiye’nin de “Bu santrallere baca takalım mı, takmayalım mı?” tartışmasından ziyade bunların tümünden kapatılması tartışmasına hızlıca girmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Teşekkürler.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle şunu ifade edeyim: Hukuki açıdan değerlendirildiğinde bu veto uygulamasını farklı yerlere çekmenin hiçbir anlamı yok. Anayasa’mıza göre, yasama yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisine aittir. Yine, Anayasa’mızın 89 ve 104’üncü maddesine göre, Cumhurbaşkanının kanunları kısmen veya tamamen uygun bulmayarak geri gönderme yetkisi bulunmakta. Şu an itibarıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi 7193 sayılı Kanun’u kabul etmiş, yayınlamak üzere Cumhurbaşkanlığına göndermiş, Sayın Cumhurbaşkanımız 50’nci maddesini uygun görmeyerek geri iade etmiş. Yetki yine Türkiye Büyük Millet Meclisinde. Uygun görülmeyen konuyu aynen kabul edip bu diğer maddelerin yürürlüğe konulması için Cumhurbaşkanlığına gönderme seçeneği var ya da kararında direnip tekrar bu madde dâhil, teklifi gönderme yetkisi var yani yetki tamamen Türkiye Büyük Millet Meclisinde. Burada bir anlamda yasama ile yürütme arasında denge-denetim mekanizmasının işlediğini görüyoruz. Yani bundan başka bir anlam çıkarmak çok saçma bana göre. Yani çünkü daha önce Anayasa’mızda yer alan bir hüküm. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle veto edilen bir düzenlemeyi tekrar kabul için salt çoğunluk aranması getirildi. Eğer biz 50’nci maddeyi yine kabul edeceksek bu defa salt çoğunlukla Genel Kuruldan geçirmemiz lazım. Neticede bir denge-denetim mekanizması işliyor.

İçerik açısından baktığımız zaman...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Teklifin son anda gelmesinden dolayı bizim haberimiz olmadı.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Dinleyelim arkadaşlar.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Katılamadık Plan ve Bütçe Komisyonuna, bunu nasıl açıklayacaksınız?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi misin?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Üyesi olmam gerekir mi?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, gerekir.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – O zaman kendi grubundan sorman lazım, kendi grubunun haber vermesi lazım. Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı bütün milletvekillerini toplantıya çağırarak değil.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani son anda getiriyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Lütfen, söz almadan konuşmayalım, rica ediyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani akşamın bir yarısı son madde olarak gelecek, tartışılmayacak yeterince; bu, normal diyorsunuz yani.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Milletvekili...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bak, değerli arkadaşım, konuyu sabote etmenin anlamı yok. Bülent Bey çok güzel anlattı, burada kimler konuşma yaptı, kimler ne yaptı; eksiklikleri ifade etti. Bülent Bey’in de dediği gibi, Komisyonla tartıştık.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Bülent Başkanın arkasına sığınmayın.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Kardeşim, bir konuşma da konuşmasını yapsın Başkanımız.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Hatta, zor bir durum olduğunu, sakal bıyık meselesine dahi benzetildi, burada tartıştık. Biz sürecin geçmişiyile ilgili de bilgi verdik ki Genel Kurulda da aynı konuşmayı ben yaptım, aynen burada okumak istiyorum Genel Kurulda bu maddeyle ilgili yaptığım konuşmayı.

“Değerli milletvekilleri, Komisyonla teklife eklenen maddeyle, termik santrallerin çevre mevzuatına uyumuna dair yeni bir düzenleme daha yapılmaktadır. 2013 yılında çıkarılan Elektrik Piyasası Kanunu’yla, çevre mevzuatına uyumun 31/12/2108’e kadar tamamlanması öngörülmüş ve bu sürenin üç yıl uzatılması konusunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmiştir. Anayasa Mahkemesi bu yetkiyi, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkından uzun süreli vazgeçilemeyeceği gerekçesiyle iptal etmiştir. Ancak 2016 yılında 6719 sayılı Kanun’la süre 31/12/2019’a kadar uzatılmıştır. Milliyetçi Hareket Partisi gerek ilk gerekse de bu düzenlemeye karşı çıkmıştır.

Teklifle getirilen düzenlemede ise süre iki buçuk yıl uzatılmakla birlikte, altı ay içinde çevre mevzuatına uyuma yönelik yatırımlara dair yapım sözleşmesi ile iş termin planını Bakanlığa sunmayan üretim tesislerinin bundan yararlanamaması, bu plana uyumun dört ayda bir denetlenmesi, buna uymayanlara çevre mevzuatında öngörülen cezanın 20 kat uygulanması ve bir yıl gecikme hâlinde tesisin faaliyetinin durdurulması öngörülmektedir. İnsanımızın yaşama hakkını ilgilendiren bu konuda firmaların yıllardır yükümlülüklerini yerine getirmemiş olması büyük bir sorumsuzluktur. Yapılan düzenleme ve yaptırımlar titizlikle uygulanarak söz konusu tesislerin bacalarına gerekli filtrelerin bir an önce taktırılması sağlanmalıdır.” Genel Kurulda yaptığım konuşmayı okudum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun, tamamlayın Sayın Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bitiriyorum.

Sonuç olarak, konuyla ilgili gerek Genel Kurulda gerek Komisyonla dile getirdiğimiz hususlar bunlardır. Sayın Cumhurbaşkanımızın görüşleri doğrultusunda 50’nci maddenin çıkarılmasının uygun olacağını düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Durmuş Yılmaz, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Mustafa Bey’in izniyle saçmalama hakkımı kullanarak şu cümleyi kurmak istiyorum: Sayın Cumhurbaşkanımızın bilgisi dâhilinde olmadan bu teklif buraya gelmedi, bunu biliyoruz. Ama şu anda Meclis, iradesini ortaya koydu; Cumhurbaşkanı Anayasa’ya göre kullanması gereken hakkını, görevini kullandı ve bunu veto etti dolayısıyla şekli şartlara da uygun. Ancak dediğim gibi, sağa sola çekmeye gerek yok. Ama Cumhurbaşkanının bilgisi olmadan bu buraya gelmedi.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Biz Cumhurbaşkanımızla hiç konuşmadık. Öyle bir şey yok, hiç alakası yok.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Dinleyelim Sayın Aydemir.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Siz konuşmadınız, kanun teklifini hazırlayanlar konuştu. Neyse, bir yere çekmeyelim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – İmzalayan biziz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Tamam, peki.

DENİZ YAVUZ YILMAZ (Zonguldak) – Kendi partinizin Genel Başkanının haberi yok mu?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Lütfen, dinleyelim.

CAHİT ARI (Antalya) – O zaman devam edin, ısrar edin Sayın Vekilim; görüşünüzde ısrarcı olun.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, tamam, dinleyelim bir.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Biz muhalefet olarak, İYİ PARTİ olarak -arkadaşlarımın adına konuşma hakkım yok ama- olduğumuz yerde duruyoruz. Bu düzenlemenin doğru olmadığını söyledik, hâlâ da doğru olmadığını söylüyoruz. Maalesef, Türkiye’de şöyle bir alışkanlık var: Maslahat, kurala her zaman tercih ediliyor. Bir iş yapıyoruz, o işin birtakım sonuçları ortaya çıkıyor, yapmazsak birtakım sıkıntılar çıkacak; o sıkıntıların kısa vadede üstesinden gelmek için kuralları esnetiyoruz, eğiyoruz, büyütüyoruz. Şu anda karşı karşıya olduğumuz sorun da böyle bir durumdan kaynaklanıyor. Keşke ortaya konulan kurallarda zamanında takip edilseydi ve üzerlerine baskı yapılsaydı, niye yapmadıkları sorulsaydı da bu iş buraya gelmeseydi ama artık ok yaydan çıkmış, buraya kadar geldi. Dolayısıyla bu saatten sonra söylenecek bir şey de yok. Biz, dediğim gibi, bu düzenlemeyle ilgili olarak başta ne söylediysek şu anda onu söylüyoruz; doğru değil, dolayısıyla bunun çıkarılması gerekir, bunun ortadan kaldırılması gerekir. Fakat süre dolmuş, yapılmayan iş var, dolayısıyla bu arada bu zehir bacadan çıkıyor, ilgilinin yapma isteği yok, arzusu yok, mazeret olarak da “Ekonomik gücüm yok.” diyor ama bu tarafta da sağlık meselesi var, Cumhurbaşkanımızın vetosu var; olayı nasıl halledeceğiz, bu son derece önemli bir konu.

Sonuç itibarıyla biz olduğumuz yerde duruyoruz. Bu 50’nci madde çıkarılmalı ama zamana yayılmamalı bu; altı ay, bir sene sürüncemede bırakılıp bunlar bu zehri saçmaya devam etmemeli. İki ayda mı yapılacak, bir ayda mı yapılacak, ne yapılacaksa yapılsın ve bu iş bitsin.

Ben şu örneği vermiştim: 150 bin TL kredi ödeme kapasitesi olan birisine banka 100 bin TL kredi tahsis ediyor; günü geliyor, ana parayı, faizi ödeyemiyor, bu sorun elbette kreditorün sorunu. Banka 100 bin lira vermiş, 150 bin lira borç ödeme kapasitesi var; o kreditorün sorunu, haczeder. Ama 150 bin TL kredi ödeme kapasiteliye 100 milyon TL kredi vererseniz o bankaların sorunu hâle geliyor. Dolayısıyla bu şirketler bize toplum olarak diyorlar ki: “Ya benim dediğimi yapın ya da elektriksiz kalırsınız.” İş o noktaya kadar getirmişler. Ama biz elektriksiz kalmadan bunların bu görevlerini yerine getirmesini sağlamanın yollarını aramak, bulmak zorundayız.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Yılmaz.

Sayın Cemal Öztürk, buyurun lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Değerli arkadaşlar, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu’nun geçici 8’inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2019” ibaresinin “30/6/2022” şeklinde değiştirilmesiyle ilgili bir kanun düzenlemesiydi bu. Teklif sahiplerinden birisi de benim yani o önergede benim de imzam var.

Tabii, konunun üzerinde çok detaylı duracak değilim ama sonuçta Anayasa'nın 89 ve 104'üncü maddesine göre Sayın Cumhurbaşkanımız yetkisini kullanarak bunu bir daha görüşülmek üzere, gerekçesinde de belirttiği gibi Türkiye Büyük Millet Meclisine geri göndermiştir, iade etmiştir. Takdir tabii, Türkiye Büyük Millet Meclisine aittir çünkü kanun yapma yetkisi Meclisimizdir.

50'nci madde aslında, hepinizin de bildiği gibi, bir zarureten doğmuştu. Çünkü gerekçede de belirtildiği gibi, yaklaşık yedi buçuk yıla yakın bir süredir, yedi yıldır bu tedbirler alınmamış. Enerji bir ihtiyaç, bir ihtiyacın görülmesi için de o santrallerin devamında yarar görülüyor ama çevreyi de kirletiyor, çevreye zarar veriyor, insan sağlığına zarar veriyor, mutlaka bu filtrelerin yapılması lazım; süresinde de yapılmadığı için, 31 Aralıkta bittiğinden dolayı yeni bir opsiyon, yeni bir süre getiriliyordu. Fakat kanunda da görüldüğü gibi, işi yapmanın belirtildiği süreye göre bitirilmemesi, eğer geciktirilirse bunun tespiti hâlinde üretim tesisinin faaliyetinin durdurulmasını öngörüyor, işte çeşitli cezalar, yaptırımlar öngörüyordu. Her neyse yani neticede, Sayın Cumhurbaşkanımızın gerekçesine ben iştirak ediyorum. Bunu biz de zaten bildiğimiz hâlde zorunluluktan dolayı bunu getirdik, böyle bir teklifte bulunduk. Ama bazı arkadaşlarımız dedi ki: "Siz bunu Cumhurbaşkanından habersiz mi yaptınız?"

Değerli arkadaşlar, yani bu, eşyanın tabiatına aykırı bir kere. Yani biz Cumhurbaşkanını her şeyden haberdar edip de gelip burada kanun teklifi veya önerge vermiyoruz; böyle bir şey yok.

CAVİT ARI (Antalya) – Nereden, vahiy mi indi peki?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bugün bizim yerimizde, bu tarafta siz olsaydınız belki biz aynı gerekçeleri size karşı söyleyecektik. Ama neticede ne diyor Cumhurbaşkanımız burada, iade gerekçesinde? "Ülkemizin enerji ihtiyacının karşılanması zarureti, insan sağlığı ve çevrenin korunması amacının önüne geçmemelidir." Buna bizim itirazımız yok, hiçbirimizin itirazı olamaz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Niye oy verdiniz?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – "Günümüz şartlarında çevre kirliliğine yol açmadan, özellikle hava, su ve toprak kalitesini bozmadan da enerji üretiminin gerçekleştirilmesi mümkündür." Doğru. "Hâl böyleyken evvelce elektrik üretim şirketlerine tanınan ve esasen yeni mevzuatına uyum sağlama ihtiyacından kaynaklanan yaklaşık yedi yıllık geçiş süresi uyum için yeterli olmasına rağmen, incelenen kanunla bu sürenin nihayetinde iki buçuk yıl kadar daha uzatılması devletin insan sağlığı ve çevreyi koruma ödeviyle bağdaşmayacaktır. Devletin bu meseleye hem yatırımcıyı hem vatandaşını koruyacak bir anlayışla yaklaşması, düzenlemeleri buna göre gerçekleştirmesi gerekmektedir. Bu sebeple, incelenen kanunun 50'nci maddesinin yeniden değerlendirilmesinde fayda görülmektedir." Evet, yeniden değerlendiriyoruz, yeniden değerlendirelim; Meclisin görevidir. Bu, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde de yasama, yürütme arasındaki dengenin, denetim mekanizmasının işleme açısından da bir ilk olmuştur, hepimiz için de uyarıcı olmuştur.

Ben, bu maddenin yeniden düzenlenmesi ya da gerekirse çekilmesinin uygun olduğunu belirtiyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Sayın Girgin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, sayın bürokratlar, değerli basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, termik santrallerdeki baca gazı arıtma tesisinin uzatılmasıyla ilgili ilk teklif 1 Kasım'da geldiğinde gerek şahsım gerekse Cumhuriyet Halk Partili milletvekilleri gerekse diğer muhalefet milletvekilleri bunun tercümesinin ne olduğunu anlatmıştık.” ‘Bu getirilen teklifi o santral bölgesinde yaşayan insanlara nasıl anlatılacak?’ diye sordüğümüzda şunu mu söyleyeceksiniz: ‘Elektrik üretimi sizin sağlığınıza daha önemli mi?’ diyeceksiniz.” diye sorgulamıştık. Ama bir cevap alamadık. Daha sonraki süreçte gerek Çevre Bakanlığı bütçe görüşmelerinde gerekse Enerji Bakanlığı bütçe görüşmeleri gerekse Plan ve Bütçe görüşmeleri boyunca hemen hemen bütün muhalefet partisi milletvekillerimiz bu konuyu dile getirdi bulundukları her platformda. Ama maalesef söz dinletemedik ve 21 Kasım günü Millî Savunma Bakanlığı bütçesi burada görüşülürken Genel Kuruldan bu yasa geçti. Ama geldiğimiz nokta elbette önemli, bunu da önemsiyoruz. Bundan dolayı bu olaydan da ders çıkararak, termik santrallerimizin olduğu bölgelerde yaşayan insanlarımızı da dikkate alarak ona göre bir çözüm üretilmesini de bekliyoruz.

Değerli Komisyon üyeleri, ülke yönetimini üstlenenler, ülke ekonomisinin gereksinimi olan enerjiyi temin ederken bu süreçte ekosistemi, gelecek nesillerin de o ekosistemde hak sahibi olduğunun bilinci içinde özenle, sorumlulukla gözetmek ve korumakla yükümlüdürler. Oysa değerli arkadaşlar, enerji, ekonomi, çevre üçlemesinde dengeyi gözetmeyen, kısa vadeli maddi çıkarlara dayalı bir anlayış hâkim olmuştur ülkede. İnsan hayatını tehdit eder boyutta doğaya zarar veren enerji üretimi uygulamaları birbirini izlemektedir. Yaşam damarlarına kastedildiğini gören halkımız da doğru düzgün, hukuka uygun, sosyal projelendirilmesi yapılmış yatırım projelerine de haklı olarak güvensizlikle yaklaşmaktadır. Türkiye'nin kendi madenlerini kamu eliyle işletmeye, kendi enerjisini üretme ihtiyacı vardır; bu, çok açık. İtirazımız, bunun bir çevre katliamına neden olmasına ve halk sağlığına tehdit oluşturmasına. Nitekim, Bloomberg tarafından hazırlanan 169 ülkeyi kapsayan En Sağlıklı Ülkeler Endeksi'nde İspanya ilk sırada yer alırken Türkiye 51'inci oldu. Bu şartlarda bizim termik santrallerdeki baca gazı arıtma sisteminin daha işlevsel nasıl olacağını, denetimlerin nasıl etkin yapılacağını konuşmamız gerekiyordu, herhangi bir ertelemeyi değil. Hâlâ neyi konuşuyoruz? Baca gazı arıtma sisteminin yapılmasını erteleyelim mi, ertelemeyelim mi? Zaten erteledik arkadaşlar, 2013 yılından beri erteleniyor. Sayın Erdoğan'ın veto ettiği yasa bu ertelemeyi iki yıl daha uzatacaktı. Oysa ne demişti Sayın Enerji Bakanımız, Albayrak? Geçen sene ertelemeyi uzatmama sözü verilmişti zaten. Dolayısıyla veto edilen bir şey yok. Artık verilen sözlerin tutulmasına dahi şaşırır hâle geldik ülkede. Bu tam bir ölümü gösterip kansere razı etme politikasına hâline dönüşmüştür maalesef. Neden mi? Hava kirliliğine bağlı ölüm sayısı yılda 30 bin kişi. Ülkemizin havası Avrupa Birliği ortalamasından yüzde 33 daha kirli arkadaşlar. Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, 2016'da gerçekleşen 43 milyon ölümün yaklaşık 13 milyonu çevreyle ilgili sorunlardan meydana gelmiş. Bu da bu sorunun küresel boyutuna dair önemli bir veri olarak kayıtlara girmelidir. Bu, acil önlem almamızı gerektiren bir durumdur, acilen baca gazı arıtmayı maliyet değil, halk sağlığı sorunu olarak ele almalıyız. Halk sağlığı, maliyet hesabına da indirgenemez. Hiçbir evladımızın temiz hava hakkı, sağlığı birileri kâr edecek diye engellenemez.

Mevzuata aykırı bir biçimde halk sağlığını tehdit eden, çevreyi kirlüten şirketler teşvik ve borçlarının yeniden yapılandırılmasından muaf tutulmalıdır. Bu noktada, AKP'nin, teşvik ve yeniden yapılandırma programlarıyla, halk sağlığını hiçe sayan şirketleri, deyim yerindeyse, beslemeye devam ettiğini özellikle vurgulamamız lazım. Bu noktada, bankalara yönelik yeni bir düzenleme yapılması gerekiyor arkadaşlar. Halk sağlığını ve çevreyi tehdit eden termik santral sahibi şirketlerin kredilendirilmesi acilen durdurulmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Girgin, tamamlar mısınız lütfen.

Buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Bu tarz faaliyetleriyle 2 banka özellikle öne çıkıyor; Garanti Bankası ve Yapı Kredi bankası. Yapı Kredi 7 kömür santrali dışında 4 doğal gaz santralini, 1 doğal gaz dağıtım şirketini, 11 elektrik dağıtım şirketini, 1 rafineriyi, 18 HES projesini, 7 RES projesini, 2 jeotermal projesini, 2 altın, 1 nikel madenini finanse ettiği, Yeniköy ve Kemerköy Termik Santrallerinin özelleştirilmesinde Yapı Kredi düzenleyici banka olarak rol aldı. Daha önce EÜAŞ’a ait olan Muğla Yatağan’daki termik santralin özelleştirilmesini Yapı Kredi, Halkbank birlikte üstlendi ama artık finansal denizin sonuna geliyoruz. Geçen yıl Bloomberg enerji firmalarının aldığı kredilerin en az 6,1 milyar dolarının yeniden yapılandırma içinde olduğunu, bunun 4 milyar dolarını enerji santrallerini elden çıkarmak isteyen Bereket Enerji borçlarının oluşturduğunu yazmıştı.

Yine, aynı şekilde, Garanti Bankası ve ortağı İspanyol kökenli bir banka BBVA şimdilik 10 termik santrali finanse etmiş durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Başkanım, son bir dakika rica ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun, tamamlayın.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Değerli arkadaşlar, önerilerim olacak ve sorularım olacak. Burada, üzerimize düşen, madenciligi de, termik santral işletmeciliğini de halk sağlığına ve çevreye uygun bir biçimde yapmayı sağlayacak, bunu denetleyecek, yapmayanları cezalandıracak düzenlemeler üretmektir. Kamu idaresi bu konuda acil bir eylem planı hazırlamalı finans şirketlerinin mevzuata aykırı davranan şirketleri finanse etmesinin önüne geçmelidir.

Bitirirken şu soruların acilen cevaplandırılmasını özellikle talep ediyorum:

1) Bugüne kadar baca gazı arıtma sistemi kurmuş firmaların bu sistemi kullanıp kullanmadığını denetlediniz mi; eğer denetlediyseniz kullanmayan şirketlere ne gibi yaptırımlar uyguladınız?

2) Termik santrallerin bulunduğu bölgelerin hava kirliliği raporlarını eksiksiz, düzenli ve anlık olarak kamuoyuna neden yayınlamıyorsunuz?

3) Teşvik alarak termik santrali satın alan firmalar mevzuata aykırı biçimde bu santrali işlettiğinde cezalı olarak bu teşvikleri neden geri ödemiyo?

Mevzuata aykırı termik santral işleten firmaların borçlarının yeniden yapılandırılmasının önüne neden geçilmiyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Son iki sorum.

4) Denetimlerle ilgili görevlerini aksatan kamu görevlileri hakkında işlem yapmayı düşünüyor musunuz?

Son sorum: Halk sağlığı ve çevreyi korumayı esas alan kamu eliyle erişilebilen bir enerji politikası için acil eylem planı oluşturmayı düşünüyor musunuz?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum Sayın Girgin.

Sayın Oya Ersoy, buyurun lütfen.

OYA ERSOY (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz, şimdi bu görüştüğümüz, yeniden görüşmek zorunda kaldığımız 50’nci maddeye dair görüşmeler yapılırken hem bizler milletvekilleri Genel Kurulda, komisyonlarda bunu tartıştık ve gerçekten kent ve doğa savunucularının, çevre duyarlılığında olan her kesimin sesini burada duyurmaya çalıştık ve sadece bizler değil bu yasa

maddesi görüşülürken Temiz Hava Hakkı Platformu yani 16 tane demokratik kitle örgütünden oluşan bir platform, 2015 yılından beri çalışan bir platform burada, Meclisteydi ve tek tek milletvekillerine dertlerini anlatmaya çalıştılar.

Bugün veto üzerine konuştuğumuz termik santraller yeni değil. 2013 yılından itibaren Anayasa Mahkemesinin iptal kararını hiçe saymak pahasına sürekli ek süre verildi bunlara ve çevre yatırımları yapmaları talep edildi. Buna rağmen bu şirketler teşvik de almalarına rağmen defalarca bu taahhütlerini hiçbir şekilde yerine getirmediler ve hepsini hiçe saydılar; yani halk sağlığını hiçe saydılar, çevre sağlığını hiçe saydılar, doğanın güvenliğini hiçe saydılar ve havayı kirlletmeye ve halk sağlığına zarar vermeye devam ettiler ve bu uzatma 4'üncü kez getirilmişti, 4'üncü kez yani 3 defa daha bu Meclis bunlara süreyi uzatma konusunda yetki verdi, süre verdi; üstüne üstlük 14 Şubat 2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde bütün partilerin ortak kararıyla, bu termik santrallere havayı kirlletme izni geri çekildi ve geri çekildiği dönemde elimde -Temiz Hava Hakkı Platformu bizzat bunu hepimize de dağıttı- bütün partilerin grup başkan vekilleri dâhil olmak üzere, milletvekilleri dâhil olmak üzere yapılan açıklamalar var ama bu termik santrallerin izni için maalesef kent ve doğa savunucularının bütün seslerine kulaklarını tıkayan bir Meclis buna bir kez daha izin verdi ve bu tasarı -çok açık, bunu herkes biliyor, bizzat iktidar partisi mensuplarının da bildiğini biliyorum- AKP Genel Başkanının onayı olmadan gelmeyen bir tasarı bizzat onun tarafından yeniden Cumhurbaşkanı sıfatıyla veto edildi ve şu an yeniden bunu tartışıyoruz.

Ben diyorum ki lütfen, bundan sonra doğa hakkı savunucularının, çevre savunucularının duyarlılıklarına ve sesine kulak verelim. Bakın, sadece onlar da değil... Hava kirliliği ciddi bir tehlikedir bu ülkede, dünya için de bir tehlikedir. Bizzat Dünya Sağlık Örgütünün raporlarına göre, dünya çapında her yıl yaklaşık 7 milyon insan hava kirliliği nedeniyle hayatını kaybetmektedir. OECD'nin 2019'da Türkiye özelinde yayınladığı raporda ise hava kirliliğine bağlı ölümlerin sayısı 30 bini geçmektedir. Çok net ki özelleştirilen ve yeni termik santrallerin olduğu bütün bölgelerde hava kirliliği artışları söz konusudur. Bu, sadece halkın değil doğanın, hayvanların, herkesin, bundan sonrasının, sadece bugün itibarıyla yaşayanların değil geleceğin de yani memleketin geleceğinin sorunudur. Bu santraller, evet 15 tane ve bunlardan 1 tanesi, Afşin Elbistan B Termik Santrali hariç özel şirketler tarafından işletiliyor ve 2013 yılında bunlar özelleştirildi ve o günden beri de taahhütlerini yerine getirmiyor, bundan sonra da getirmeyeceklerini hepimiz çok net biliyoruz çünkü şirketlerin tek bir amacı var, kâr etmek ve her şeye rağmen, doğanın zararına rağmen, halkın sağlığının zararına rağmen tek çıkarları kâr üzerine kurulu.

Bu termik santrallerin hepsinin kapatılması gerektiğini düşünüyoruz ve savunuyoruz. Bunu sadece biz savunmuyoruz, bunu doğa için mücadele eden herkes savunuyor. Bu sese kulak verelim diyorum ve bir sorum da şu: Evet, veto edildi; bundan sonra bu termik santraller ne olacak? Vetounun arkasında bunlara yeniden bir kredi tesisi ve devamı konusunda nasıl bir öneri var? Bu soruyu da bizzat iktidar partisine yöneltmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

Sayın Tatlıoğlu, buyurun lütfen.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben konuya sadece Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, yeni sistem üzerinden biraz değinmek istiyorum.

Bir yasa çıktı ve yürütme bunu veto etti; şimdi yasamanın duruşu çok önemli. Gerçekten bu sistem var mı yok mu, yürüyor mu? Bu, aslında Parlamentonun itibarıyla da çok alakalı, daha ziyade de bu sistemin itibarıyla da alakalı. Gerçekten bunu önemsiyorum ve bunu merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Tatlıoğlu.

Sayın Yavuzylmaz, buyurun.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Sayın Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

Evet, bu Kanun Teklifi maddesi veto edildi çünkü büyük bir hatayı fark ettiniz, Cumhurbaşkanlığı büyük bir hatayı fark etti ve o nedenle de mecburen veto etmek zorunda kaldı. Bu hata neydi? Hata şuydu: Getirdiğiniz teklifteki maddede “İş termin planındaki herhangi bir işin yapımının belirttiği süreye göre bir yıl geciktirginin tespiti hâlinde üretim tesisinin faaliyeti durdurulur.” Evet, veto edilmesinin temel nedeni bu tesislerin faaliyetinin durdurulmamasını temelde sağlamak içindir. Aynı zamanda, dijital hizmet vergisi kapsamındaki kanun görüşmeleri de tamamen bu teklifteki madde itibarıyla perdelenmiştir, gündem bu konunun üzerine odaklanmıştır.

Bakın, cezalardan bahsediliyor... Şu anda mevcut idari para cezaları Çevre Kanunu’na göre -sadece rakam olarak söylüyorum- emisyon değerlerinin üzerinde kirlilik yaratıldığında 6 bin TL, 2 bin TL, 24 bin TL, 48 bin TL ceza verebileceksiniz.

Peki, bu cezaları 31/12/2019 yılından sonra verebilir hâle geldiğimizde bu firmalara bir teşvik verecek misiniz? Evet, TEİAŞ’ın resmi sitesindeki verilere göre 2020 yılında “Kapasite mekanizması teşviki” adı altında bu santrallere teşvik vereceksiniz.

Peki, ne kadar vereceksiniz? Hemen bir örnekle bakalım: 2018 yılında 559 milyon TL vermişsiniz, 2019 yılında yaklaşık 700 milyon TL teşvik vermişsiniz, vereceğiniz teşvikin zaten sınırı yok. Dolayısıyla, Enerji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, bütün bakanlıkların aslında bir Bakanlar Kurulu diyelim, koordinasyonunda bu termik santraller korunup kollanıyor.

Ben burada Sayın Bakanın olmasını aslında arzu ederdim, bu kadar önemli, Cumhurbaşkanının da veto ettiği bir konuyu kendisinin burada açıklamasını beklerdim.

Temmuz ayında yine Meclisten geçen, kabul, ret oyları aynı dağılımla geçen bir teklif vardı, yasalaşmıştı; burada da içinde zaten çeşitli sıkıntıları barındırıyordu çünkü bu otuz altı ay süreyle ertelenen kanun maddesine göre hak ve yükümlülüklerde çevre yükümlülüklerinin kastedildiğine dair açık bir ifade yoktu ve dolayısıyla bu, muğlaaktı. Torba kanunu yapmak dışında kanun maddelerinin içinde torba ifadeler de kullanılmaya başlandı ve bu, devlet yönetiminde ciddi bir sıkıntıya yol açıyor. Aynı zamanda, temmuz ayındaki kanun maddesinin gerekçesine bakıldığında da hiçbir şekilde özelleştirme ve termik santral denilmeyip “Büyük ölçekli projelerde teknik altyapı faaliyetleri için ilave sürece ihtiyaç duyulması.” gibi ifadeler yer almıştır. Zaten uygulamaya da geçemeyecekti.

Ben size “Bundan sonraki aşamada nasıl bir iş akış programı uygulayacaksınız?” bunu soruyorum. 5 bin megavat... Bu santrallerin filtrelerinin takılması için aşamalı, kademeli bir iş programı mı uygulayacaksınız -faaliyetleri geçici olarak askıya almak gibi- yoksa siz kanuni olarak faaliyetleri durdurma yetkisine sahip misiniz? Bu kararı hangi merci verebilir; Bakanlık mı verecek, Çevre Bakanlığı mı verecek, Enerji Bakanlığı mı verecek ve bu emisyon ve salınımlar devam ettiği süre içinde siz bu durumu tespit ettiğinizde veya kamuoyunca tespit edildiğinde gerekli müeyyideler yapılacak mıdır, sadece idari para cezası mıdır?

Bir de 2020 yılındaki kapasite mekanizması teşvikinin toplam rakamı nedir? 2018, 2019'un toplam rakamı olan 1 milyar 100 milyon TL midir, bunun sınırı nedir? Bu doğrultuda sizden yanıtları bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederiz Sayın Yavuzyılmaz.

Sayın Sındır, buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

“Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir.” Şimdi, bunu ben demiyorum, bunu Anayasa'mızın 56'ncı maddesi söylüyor. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek devletin ve vatandaşların ödevidir.

Şimdi, bu madde hükmüne aykırı, bizlerin itirazına rağmen, Meclisten bir kanun geçti. Gerçi “kanun teklifi” denildi, bazı milletvekili arkadaşlarımız “Bunu biz getirdik.” dediler, üstlendiler sorumluluğu. Hâlbuki hepimiz de gayet iyi biliyoruz, bunun Cumhurbaşkanlığı tarafından, saray tarafından onaylanmadıkça buraya gelmesinin pek mümkün olmayacağını şapkamızı önümüze koyup düşünelim ve kabul edelim. Dolayısıyla böyle bir teklif bu Meclisten geçti yani Anayasa'ya aykırılık hükmü içeren bir teklif Meclisten geçti. Biz zaten Cumhuriyet Halk Partisi olarak da bunun Anayasa'ya aykırılık hükmünü ortaya koyarak Anayasa Mahkemesine başvurumuzu yapıyor idik. Şimdi, kendi teklifini geri aldı.

Peki, ben şunu sormak istiyorum: Şöyle ki; bu kanun maddesi değiştirildi veya kaldırıldı diyelim. Bu termik santraller filtresiz çalışmaya devam edecek mi, durdurulacak mı, Anayasa'nın gereği yerine getirilecek mi? Bakın, o kadar basit bir şey değil yani alınan her nefeste insan sağlığını riske sokuyorsunuz, ölümlere varan sonuçlara götürecek bir risk ortaya koyuyorsunuz ve bunun vebali tabii ki üzerinizde kalıyor. Yoksa sadece para cezasıyla geçiştirilip yine aynı düzen böyle devam edecek mi ya da insan sağlığının ya da bir insan hayatının bedeli nedir? Yani bir para cezasını ödemek karşılığında bu sağlığı tehdit eden riskler devam edecek mi?

Bakın, bu yapılan düzenleme, sadece kanun maddesinin geri çekilmesi “İşte, tamam, halkın sağlığını düşünüyoruz.” gibi çok basit, genelgeçer, halkın bir şekilde tansiyonunu düşürecek ama riski aynen devam ettirecek bir sürece götürecek. Görünen o çünkü durdurma değil, para cezası gibi işlemlerle bu işletmelerin, santrallerin faaliyetlerinin devam edeceği görülüyor.

“Çevresel etki değerlendirme” diye bir şey var. Bir işletmenin, bir fabrikanın hava kirliliği yaratan gaz emisyonu vesaire gibi çeşitli toz, gaz ve benzeri hava kirliliği yaratan tesislerin işletilmesi, kurulmasına da engel olması gereken... Gerçi olmuyor, o kanun çıktığından beri topu topu 56 işletmeye zaten men cezası verilmiş ya da ÇED olumsuz raporu verilmiş, diğerlerinin hepsi olumlu raporunu zaten almışlar, alıyorlar, almaya da devam ediyorlar. Zaten de Anayasa'nın bu hükmü yerine getirilmiyor bu siyasal iktidar döneminde ama burada zaten bu kanunu da yok sayan, işte “izin verelim” “vermeyelim” “filtrasyon taktı” “takmadı” “takmazsa ceza verilir” gibi saçma sapan bir düzen değerli arkadaşlar bu.

Buradan söylemek istediğim şey, bundan sonra tabii ne olacak? Filtre takmadıkları takdirde bunlar kapatılacak mı, faaliyetleri durdurulacak mı yoksa ceza verip tekrar... Yani bu çok yaman bir çelişki. Aslında burada sistem sorgulaması da yapmak gerekiyor. Çok değerli milletvekili arkadaşlarımız da bunu yaptılar. Yani biz “tek adam rejimi” “tek adam rejimi” boşuna demiyoruz, bir kişinin iki dudağı arasında, yaşamayı da artık kontrol altına almış bir kişi üzerinden giden bir yasama ve yürütme faaliyeti

olduğunu boşuna söylemiyoruz. İşte, yaşadığımız tarihe geçecek bir gün bugün ve bir gerçektir ki o bir kişi daha önce “Eyvah, kandırdım, aldatıldım.” derken şimdi ya bizi kandırdı, aldatı ya onun altına sığınarak yeniden bu düzeni, bir şekilde bu süreci yürütmeye çalışıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bitiriyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Süreniz bitti.

Buyurun, tamamlayın Sayın Sındır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Değerli arkadaşlar, bu termik santrallerin faaliyetleri derhâl durdurulmalıdır. Hiçbir kanun, hiçbir yönetmelik, hiçbir söz, hiçbir garantiyle bunların insan sağlığını, halk sağlığını ve çevre sağlığını... Ki “toz” dediğimiz şey -sadece insana değil, bitki dokusuna da- yaşamı öldüren bir madde, hele hele içerisinde kimyasal bileşikler varsa tamamen yok edici bir maddedir. Kimse içinde toz olan bir havayı solumak istemez. O nedenle bu santraller derhâl durdurulmalıdır, filtrasyon ve sıfır emisyon olmadığı sürece çalıştırılmasına asla izin verilmemelidir diyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, müzakere edeceğimiz bir metin gelecek mi bu elimizdeki Cumhurbaşkanlığı yazısından başka? Neyi müzakere edeceğiz biz şimdi?

CAVİT ARI (Antalya) – Evet, neyi konuşacağız?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Şu anda bu tezkerenin müzakeresini bitirdikten sonra bir önerge gelecek, onu değerlendireceğiz hep beraber.

Ali Öztunç Bey, buyurun.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Adalet ve Kalkınma Partisi Milletvekili Sayın Cemal Öztürk’tü galiba az önce konuşmuştu, keşke burada olsaydı ama tutanaklardan görür. “Sayın Cumhurbaşkanının her şeyden haberdar olması tabiata aykırı.” diyor. Ben, bu süreci bire bir yaşamış, içinde olmuş, çeşitli temaslarda bulunmuş bir arkadaşınız olarak -ben az söyleyeyim, siz çok anlayın- birkaç bilgi vermek istiyorum. Birincisi, bu santrallerle ilgili mesele gündeme geldiğinde maalesef Adalet ve Kalkınma Partisi içerisindeki eski Enerji Bakanlığı bürokratlığı yapmış olan bir milletvekili arkadaşımız Sayın Cumhurbaşkanını bu konuda ikna etti yani “Bu santraller çalışmalı, enerji açığı var.” denildi ve Sayın Cumhurbaşkanı buna ikna oldu. Devamında ise oluşan kamuoyu ve Sayın Cumhurbaşkanına verilen bilgiler doğrultusunda, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan olarak gönderilen madde, Cumhurbaşkanı olarak veto edildi. Bu, doğru bir karardı, doğru yapıldı. Ben Kahramanmaraş’ın milletvekili olarak, işte Afşin, Elbistan bölgesinin vekili olarak ben Cumhurbaşkanıya teşekkür ediyorum, bunu yapmak durumundayım ama ayrıntıları da bilmemiz gerekiyor. Yani “Tayyip Bey’in haberi yoktu, birileri yaptı.” değil, baştan beri haberi vardı, çeşitli temaslarda yapıldı. Ben de o temaslarda içerisinde olan bir arkadaşınız olarak söylüyorum, bunu bilmeniz de fayda vardır diye düşünüyorum. Enerji Bakanlığının eski bürokrati olan bir milletvekili arkadaşımız bu konuda önyak olmuştu.

Peki, geldiğimiz noktada ne yapacağız? Bakın, bugün sabah saat 10.06, Elbistan arkadaşlar, bakın lütfen. Diyor ki: “Çelikler, Allah’tan kork, ölüyoruz, nefes alamıyoruz.” Dün gece sabaha kadar çalışan fabrikadan kalan toz, kül arkadaşlar. Bu da 4/12/2019, bugün Afşin-Elbistan Santrali’nin bulunduğu bölgedeki külü, Enerji Bakanlığından arkadaşlarımız görüyorlardı.

Şimdi, bir haftadır özellikle tam çalışıyor fabrika, santral tam çalışıyor, bütün bacalardan son sürat gaza basmış durumdalar, yazıktır, gınahtır, Enerji Bakanlığının bu işe bir müdahale etmesi gerekiyor, yangından mal kaçırır gibi, selden kütük kaçırır gibi bu santrali firma tam gaz çalıştırıyor; bu, bölge halkındaki rahatsızlığı daha da artırıyor.

Bakın, biz başından beri “Etmeyin, eylemeyin, bu yanlıştır, bunu yapmamak gerekir, burada insanlar ölüyorlar, zehirleniyorlar, yedi yıldır bu firma hiçbir şey yapmadı.” dedik ama dinletemedik. Adalet ve Kalkınma Partisinin Sevgili Kahramanmaraş Milletvekili Ahmet Özdemir “Tehdit edildim.” dedi; evet, doğru, ben de edildim, o da edildi firma tarafından. Açıklama yaptı Ahmet Bey, ben de yaptım. Her türlü baskıyı yaptılar, her türlü tehdidi yaptı bu firma. Bunları Genel Kurulda da söyledik ve “Yiğidi öldür, hakkını ver.” derler, haksızlık yapacak değilim, iki gündür medyada bazı haberler çıkıyor AK PARTİ milletvekilleriyle ilgili, AK PARTİ’nin Kahramanmaraş milletvekilllerinden bazıları, birkaçı bu kanunun geçmemesi için mücadele etti ama geldiler Genel Kurulda “evet” oyu verdiler, belki parti disiplinydi, parti disiplini açısından “evet” oyu vermeleri gerekiyor olabilirdi, ona bir şey diyemem, kendi takdirleri ama bu mücadeleyi de daha öncesinde vermeye çalıştılar, verdiler, sonrasında da verdiklerine inanıyorum. Bu hakkı da teslim etmek zorundayım bölgenin milletvekili olarak arkadaşlar.

Şimdi, bundan sonra bu fabrikanın yani santralin çalışmaması gerekiyor, 31 Aralıktan itibaren çalıştırmamak gerekiyor burayı. Gerçekten insanların tepesine kül yağıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Öztunç, lütfen tamamlar mısınız.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Tabii ki.

Filtreleme yapılmalı mı? Evet. Şimdi, onu da yanlış biliyoruz. Herkes “filtreleme” deyince “Bacaya bir şey takılacak, filtre olacak.” diyor. Hayır efendim, baca gazı arıtma sistemi takılacak buraya. Maliyeti yüksek mi? Evet, yüksek ama bu, mutlaka burada yapılmalı. Peki yapılmış olan var mı? Var. Neresi? Orhaneli’de var ama çalıştırılmıyor arkadaşlar, çalıştırılmıyor, Orhaneli’deki çalıştırılmıyor. Sivas Kangal’da var. Orhaneli’de filtreleme sistemini kuran mühendisle görüştüm, o bana anlattı. Çanakkale Çan’da bitmek üzere, çalıştırılmayacak. Kim çalıştırıyor bir tek biliyor musunuz? Devlet. Afşin Elbistan Termik Santralindeki B Ünitesi çalışıyor devletin olduğu için. Özel sektör çalıştırmıyor. Bu konuda Enerji Bakanlığının üzerine düşeni yapması gerekiyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ben teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Niye beş dakika veriyorsunuz Sayın Başkan? Komisyon üyeleri herhâlde on dakika konuşmalı.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Siz on dakika istiyorsanız, on dakikaya şey yapalım.

Maddeler üzerinde beş dakikadır genel kural.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Maddeler üzerinde konuşmuyoruz ki geneli üzerinde...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ama tamamlamanız için herkese süre veriyorum.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Hayır, geneli üzerinde konuşuyoruz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Süre konusunda bir sorun yok.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Madde gelmedi zaten.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Süre konusunda sorun yok.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Aslında burada geneli üzerinde gruplar adına konuşma süresinin yirmi dakika olması lazım Genel Kuruldaki gibi. Yani on dakika düşürdün de bari beş dakikaya indirmeyin.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Süre sorunu yok.

Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi, bir önergeyle daha önce bir torba yasanın içerisine yerleştirilmiş olan bu madde doğrudan doğruya enerjiyle ilgili olduğu için, Plan ve Bütçe Komisyonundan daha çok Enerji Komisyonunu ilgilendiren bir maddedir. Torba yasanın diğer maddeleri Plan ve Bütçe Komisyonunu ilgilendirdiği için, önerge de burada verildiğinden o arada Komisyonumuzda görüşülmüş olması doğal karşılanabilir ama bir başka komisyonu ilgilendiren bir madde niteliğinde olması nedeniyle de o görüşmeler öncesinde Enerji Komisyonuna bilgi verilmesi, en azından o Komisyondaki arkadaşların katılımının sağlanması gerekirdi diye düşünüyorum.

Bugün itibarıyla olaya baktığımızda ise mademki bu enerjiyle ilgili, termik santrallerin bacalarına filtre takılmasıyla ilgili, çevreyi koruma önlemleri almasıyla ilgili tek bir madde görüşeceğiz. Bu tek bir madde daha önce bu Komisyondan geçmiş olsa bile bugün itibarıyla Komisyonumuzun değil, Enerji Komisyonun gündeminde olması lazımdı yani usulen bunu belirtmem lazım. Plan ve Bütçe Komisyonunu ilgilendiren başka ne var burada? Komisyonların görev alanlarına baktığımız zaman bu, bizi mi ilgilendirir? Tek madde nasıl olsa, başka bir şey görüşecek miyiz? Görüşmeyeceğiz. Dolayısıyla konu buranın konusu değil Sayın Başkan. Onun için Komisyonumuz bunu çekmeli ve Meclis Başkanlığına bildirmek suretiyle ilgili Komisyonda görüşülmesine imkân sağlanmalıdır. Bu yapılmadığı takdirde bence yasalaşma süreci tamamen sakat hâle gelir.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bununla ilgili –sözüünüzü kesmeyeyim ama- bir tavsiye kararı var, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Başkanı ve grupların imzasıyla. Onu isterseniz sizinle paylaşayım. Konuşmanıza faydası olur diye düşünüyorum.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Tabii, buyurun.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER –

“Danışma Kurulu Tavsiyesi

Danışma Kurulunun 3/12/2019 Salı günü –bugün- yaptığı toplantıda 7193 sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’de Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un ve Anayasa’nın 89’uncu ve 104’üncü maddeleri gereğince Cumhurbaşkanınca bir daha görüşülmek üzere geri gönderme tezkeresinin İç Tüzük’ün 36’ncı maddesinin ikinci fıkrasına göre kırk sekiz saat beklenmeden Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülebilmesinin tavsiye edilmesi uygun bulunmuştur.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

Mehmet Muş
Adalet ve Kalkınma Partisi
Grup Başkan Vekili

Halkların Demokratik Partisi
Grup Başkan Vekili

Lütfü Türkkan

İYİ PARTİ

Grup Başkan Vekili”

Cumhuriyet Halk Partisi
Grup Başkan Vekili

Erkan Akçay
Milliyetçi Hareket Partisi
Grup Başkan Vekili

Cumhuriyet Halk Partisinin imzası var ama isim atılmamış. Dolayısıyla tavsiye kararı bu şekilde alınmış.

Ben araya girdiğim için ek sürenizi de vereceğim.

Buyurun

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Açıklamanız güzel oldu ama yani görüşümü değiştirmede. Neden görüşümü değiştirmede? Danışma Kurulu tavsiyesi hiçbir zaman yasaların, Anayasa’nın üzerinde değildir. Anayasa’nın 89’uncu maddesi açıktır. Cumhurbaşkanı yasanın bir maddesini veya birkaç maddesini tekrar görüşülmek üzere Meclise iade ettiğinde o yasanın tamamı değil, sadece iade edilen madde veya maddeler görüşülür; Anayasa bunu çok net olarak belirtiyor. Yani Anayasa’nın 89’uncu maddesine göre gündemimizde tek bir konu vardır, termik santrallerin çevreyi koruma maksadıyla, gerekli düzenlemeleri, yükümlülükleri yerine getirmesi. Bu, bir paket sayılır, bir yasa teklifi sayılır ve bu hâliyle bu Komisyonun değil, Enerji Komisyonunun, ilgili Komisyonun konusudur. Danışma Kurulunun gözünden kaçmış olabilir, üstelik Danışma Kurulunun önerisi sadece bir öneri niteliğindedir.

İkincisi: İmzaları saydınız ama bizim Grup Başkan Vekilimiz de zaten imzalamamış, orada çekimser kalmış anladığım kadarıyla.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – İmzası var, hayır, var.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ama imzalasaydı da değişmezdi, gözlemlerinden kaçmış olabilir.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bütün gruplar tarafından imzalanmış.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – O bakımdan bu konunun bizim konumuz olmadığı konusunda ısrarlıyım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Hangi konuda ısrarlısınız? Sizin grubun içinde olmadığından dolayı mı?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Hayır, hayır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Var orada.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bu konu, görüştüğümüz konu, bu Komisyonun görevi değil.

BAŞKAN – Tabii, o sizin görüşünüz.

Tekrar süre veriyorum.

Buyurun Sayın Şener.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Enerji Komisyonuna gitmesi lazım bunun.

Diğer taraftan şunu da belirtmek isterim yani içerikle ilgili: Arkadaşlar “Bu daha önce görüşülürken, torba yasa görüşülürken Cumhurbaşkanının onayını almışlardır.” dediler. Ben buna katılmıyorum. Burada “Şunu verelim, bir de Cumhurbaşkanının onayını alalım.” demiş olmaları muhtemel değil, muhtemeldir ki metin biri vasıtasıyla, bir aracı vasıtasıyla buraya gelmiştir. Yani talimat var, onayını almak değil, bir talimata istinaden bu iş gündeme gelmiştir. Onayını almak biraz işi yumuşatır, yine Meclisin bir aktivitesiyle başlayan bir olayı anlatır. Ben tam tersine, sürecin yukarıdan buraya doğru geldiği kanaatindeyim; bunu belirtmek isterim.

Diğer taraftan, bazı arkadaşlar “Bu bir hataydı, bu hatayı Cumhurbaşkanı fark etti, hatayı düzeltti.” anlamında ifadeler kullandılar. Ben Cumhurbaşkanının bir hatayı fark edip de bu hatayı düzelttiği gibi bir kanaatte değilim. Böyle bir hatayı düzelttiği için teşekkürü gerektirecek bir durumda olmadığı kanaatindeyim. Neden? Bakıyoruz, Cumhurbaşkanlığı gerekçesinde iki noktanın üzerinde duruluyor. Bir: Enerji sektörü önemlidir. Onların da faaliyetini iyi yapmasını sağlamak lazım, maliyetlerini düşük tutmak lazım anlamında söylüyor bunu ve “Elektrik üretim tesislerinin varlığının korunması ve desteklenmesi devletin temel politikalarından biri olması gerekir.” diyor, böyle bir birinci çerçeve çiziyor ama bu çizdiği çerçeve Anayasa’nın herhangi bir maddesine dayanmıyor, sadece “Bu temel bir politika olmalıdır.” diye belirliyor ama ikincisi “İnsan sağlığının korunması.” diyor. İki birbiriyle çelişiyor. İnsan sağlığının korunmasıyla ilgili konuya Anayasa’nın 56’ncı maddesine dayandırılıyor. Yani çevrenin, insan sağlığının korunması bir anayasal zorunluluktur. Enerji sektörünün maliyetlerini düşürmek diye ne yasa maddesi var ne Anayasa maddesi var. Bu sadece Sayın Cumhurbaşkanının iki menfaat arasında denge kurma üslubu içerisinde yazdığı bir metindir. Dolayısıyla anayasal zorunluluğa her zaman evleviyetle öncelik vermek lazım. Anayasal zorunluluğu bir başka gerekçe aşamaz, böyle bir şey olmaz. Yani hukuk devleti varsa bu ülkede önce anayasal zorunluluğa uyarsın, o zorunluluğa uyduktan sonra “Enerji sektörünü nasıl teşvik ederiz?” diye bakarsınız.

Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanı yedi senedir süre tanımış bu termik santrallerin alması gereken çevre önlemlerini yerine getirmemelerine, uzatılmış sürekli, Meclise gelmiş, o dönemde kendisi de burada zaten. Şimdi, yedi sene süre tanıdıktan sonra, yedi senenin sonunda “Aman efendim, hatayı düzeltti, bundan dolayı teşekkürü de hak ediyor.” falan gibi düşünmek doğru değil.

Ben şunu öğrenmek istiyorum gelecek önergeyi konuşmadan önce, cevap verirlerse memnun olurum: Demin Bülent Bey söyledi, 7186 sayılı Kanun’un 32’nci maddesiyle düzenlenen geçici 26’ncı madde. Burada zaten “Sözleşme ve anlaşmalardaki hak ve yükümlülükler otuz altı ay uzatılır.” diye daha önceden, temmuz ayında bu Meclisten bir kanun geçmiş. Otuz altı ay dediğin üç sene demektir, bu kanunda da iki buçuk sene olduğuna göre, temmuzdan bugüne de altı ay geçtiğine göre aynı süreyi öngörüyor. Aynı süreyi öngören bir düzenleme daha önce yapıldığına göre, tekraren, tekiden şimdi bu düzenleme niye yapılmıştı? Yanlışlıkla mı, zühul eseri mi yapıldı? Daha önce, bu Komisyonunda bir madde görüşülürken aynı maddenin başka bir komisyonda görüşülüp Genel Kurulda geçirilmekte olduğunu öğrenmiş ve burada maddeden çıkarmıştık hatırlarsanız yani böyle bir yasama karışıklığı mı oldu, bunu öğrenmek istiyorum.

İkincisi: Farz edelim bu madde çıkarıldı tekrar Meclisten. Çıkarıldığı takdirde, bu termik santralleri işleten firmaların sözleşmelerinin feshedilip bu santrallerin onların elinden alınması ihtimali var mı veya bu ihtimal olabilir ve yasal sınırlar içerisinde mümkün bir durum mu?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Evet, şimdi tezkerenin geneli üzerindeki talepler bitti, konuşmalar tamamlandı.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, ben söz talep etmiştim, hazır bekliyordum yani.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ettiniz mi?

CAVİT ARI (Antalya) – Tabii, tabii.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Peki.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Verecektiniz “Sonra.” dedi ya.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Peki.

Buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, değerli bürokratlar, Bakan Yardımcımız ve sevgili basın mensupları; ben de tüm milletvekili arkadaşlarımla hepinizi saygıyla sevgiyle selamlayarak başlamak istiyorum.

Bu maddeyle ilgili yapılan görüşmelerde bazı ifadeler var, ben önce o ifadeleri okuyarak başlamak istiyorum.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Yardımcımız bu maddeyi savunurken birtakım gerekçeleri izah ederek devam edip gelmiş ve sonrasında “Enerjinin üretiminin durdurulması, yaptırımının getirilmesi suretiyle, bu seferki verilen sürede termin planına uygun hareket edilmediği takdirde gerekli yaptırımların o anda yapılmasına yönelik bir tedbir düşünülerek bu metin hazırlandı.” Bakın, cümle bu “...bu metin hazırlandı.” Yani burada bir metin hazırlanmış ve bu metnin hazırlanmasında Sayın Bakan Yardımcısı direkt bilgi sahibi. Dolayısıyla da idari silsile yönünden baktığımızda da sonuç itibarıyla Bakan bilgi sahibidir -tahmin ederim- dolayısıyla da Sayın Cumhurbaşkanını bilgi sahibidir.

Yine, Sayın Bakan Yardımcımızın o açıklamasının devamı, soru-cevap bölümündeki açıklamasına devam etmek istiyorum. Bu düzenlemeden 13 adet yerli kömür santralinin etkilendiği, bunlardan 3 tanesinin geçici faaliyet belgesi aldığı, herhangi bir şekilde sonucundan etkilenmeyeceği ancak 10 tanesinin geçici faaliyet belgesi olmadığı dolayısıyla taslak yasalaşmadığı takdirde 10 tanesinin kesinlikle kapanacağı şeklinde cümlesi var ve devamında da şirket isimlerini tek tek sayarak devam edip gelinmiş.

Şimdi değerli arkadaşlar, bakın, burada birbirinden farklı durumlar var. Birincisi, burada her ne kadar, yeni anayasal sistemimiz gereğince kanun teklifiyle bir yasalaşma sürecinin başlayacağı ifade edilmekteyse de bizim, seçilip geldikten sonraki süreçte, bu Komisyon dâhil, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Genel Kurulunda görüşülen kanun tekliflerinin hemen hemen çoğunluğu o kadar teknik konular ki -birbirimizi kandırmayalım- bir milletvekili arkadaşımızın bu konuların çoğunluğunu... Bazen “ve/veya” gibi yani bu kadar ince detayların önerildiği kanun teklifleriyle karşılaşmaktayız. İşte “...bu teklif hazırlandı.” cümlesi de aslında bunun açık göstergesi.

Şimdi burada, hazırlanmış, getirilmiş bir kanun teklifini -burada arkadaşlarımızı yanlış değerlendirmeyelim yani günah keçisi ilan edecek hâlimiz yok kimseyi- son dakika hazırlanıp getirilmiş bir teklifi 2 AK PARTİ’li arkadaşımız imzalayıp kanun teklifi olarak verdiler. Ha, şekil itibarıyla bakarsak, oh, ne güzel bir kanun teklifi hazırlamış arkadaşlar önergeyle, 2 milletvekili arkadaşımızın teklifiyle yasama süreci başlamış. Şimdi, şekil itibarıyla baktığınızda sanki iş böyle ama pratik, uygulama yönünden baktığımızda iş öyle değil. Hazırlanıp getirilmiş bir teklif ve burada çalışan bir Komisyon ve sonuçta imzalanmış bir teklifle karşı karşıyayız.

Değerli arkadaşlar, bakın, kanun yapmak bir ciddiyet ister, böyle ele tutuşturulmuş metinlerle kanun yapılmaz. Bu düzenleme yapılırken yani bu teklif yapılırken birkaç tane daha kanun teklifinde bulundunuz, altını imzalayan arkadaşların isimlerini söylemek istemiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, buyurun, tamamlayın Sayın Arı.

CAVİT ARI (Antalya) – Bunlardan bir tanesi de turizmle alakalı olan konaklama vergisi. Buraya bir teklif getirildi, son dakikada, önergeyle sabit rakamlar önerdiniz. Komisyonunda “Ya bu da yanlış, yapmaym.” dedik, itiraz ettik ama o rakamlar bu Komisyondan geçti. Değerli arkadaşlar, sonra ne oldu? Burada oy kullandınız, biz karşı çıktık, işin temelinden, esasından karşı çıkmakla beraber Genel Kurula indi, yine yüzde 2’lerle gelen bir ilk teklif kabul edildi. Yani kısa, öz... Değerli arkadaşlar, bakın, burada birbirimizi kandırmayalım. Bu teklif yukarıdan aşağıya getirilen bir tekliftir. Eğer öyleyse yani sizin dediğiniz doğruysa bu teklifi savunan arkadaşlar burada, şimdi şu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Arı, ek süreniz de bitti, tamamlamanız için veriyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, bir dakika, ben Komisyon üyesi olarak söz talep ettim ve on dakikamı da kullanmak istiyorum.

Bakın, eğer öyleyse şöyle bir cümle var bu kanun teklifinin iadesiyle ilgili: “Kanunla bu sürenin nihayetinde iki buçuk yıl kadar daha uzatılması Devletin insan sağlığı ve çevreyi koruma ödeviyle bağdaşmayacaktır.” Şimdi, iade gerekçesi bu, biz de bunu söyledik baştan. Sizin bu getirmeye çalıştığınız teklif insan sağlığına aykırıdır, orada yaşayan insanların sağlığına aykırı ve ciddi rahatsızlıklarına sebebiyet veren bir durumdur dedik. Ne oldu, ne değişti? Şimdi, burada değerli arkadaşlar, ciddi bir kamuoyu baskısı gelişti. Birincisi: Bu kamuoyu baskısından dolayı “Efendim, ah ne güzel, ya işte Sayın Cumhurbaşkanını kanunu iade etti; ne güzel.” Yok öyle bir şey değerli arkadaşlar. Eğer bu kamuoyu algısı oluşmasaydı bizzat sizin getirip “evet” dediğiniz, oy kullandığınız ve burada, Genel Kurulda bizimle mücadele edip geçirdiğiniz bu kanun olmazdı. Bakın, siz burada yanlış yaptınız. Şimdi burada yanlıştan döndü diye sizi alkışlayacak falan değiliz, zaten yanlıştı.

İkincisi: Biraz önce arkadaşımız çok güzel bir konuya değindi. Bakın, önceki düzenlemede bu santrallerle ilgili her ne kadar Sayın Bakan Yardımcısı “kapanacaktır” diye kati cümle kullanmış ama önceki kanunda kapanacağına dair bir ibare yok ama yeni getirilen düzenlemeyle, bu verilen sürede para cezaları ve akabinde, yerine getirilmediği takdirde “kapanacaktır” cümlesi yer almaktadır. Acaba bu “kapanacaktır” kelimesinden mi kurtulmaya çalışıyorsunuz, bir de tersinden bunu yorumlamak gerekiyor. Yani buradaki iadenin de çok masum olmadığını düşünüyorum ve bundan sonra kanun teklifi yaparken sizi de biraz ciddiyete davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyoruz Sayın Arı.

Evet, arkadaşlar, değerli Komisyon üyeleri; Cumhurbaşkanlığı tezkeresiyle ilgili görüşleri aldık. Şimdi bazı sorular var, bu sorularla ilgili olarak Sayın Bakan Yardımcımız Tancan’a söz vermek istiyorum.

Sayın Tancan, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, sayın vekiller...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, arkadaşları tanıyalım. Başkanım, öncelikle önerge sahibine mi söz vermek gerekiyor?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, ona da veririz, teklif sahibine de.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Önce ona mı söz versek?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Olur.

Gelen arkadaşları tanıyalım en başta. Ben teklif sahibine vereyim, teklif sahibinden itibaren şu anda salonda bulunan diğer arkadaşlarımız da kendilerini bir tanıtsınlar, arkadaşlar tanımak istiyorlar.

Sait Bey, ben önce size vereyim, sizden sonra Sayın Bakan Yardımcısına vereyim.

Buyurun.

MEHMET SAİT KİRAZOĞLU (Gaziantep) – Sayın Başkanım, saygıdeğer Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben şu ana kadar söz alan tüm milletvekili arkadaşlarımızın yapıcı eleştirileriyle ilgili bir teşekkürü de arz etmek istiyorum. Bu konuyla ilgili şu an gelinen durumun bu konuda oluşan kamuoyu duyarlılığının, çevre konusunda oluşan bu bilinci son derece olumlu olduğu konusunda kanaatimi belirtmek istiyorum. Ve bu çerçevede de bundan sonraki süreçte Komisyonumuzun bu Cumhurbaşkanlığımızın anayasal yetkisi çerçevesinde iade ettiği 50'nci maddeye ilişkin değerlendirmesinin hayırlı olmasını diliyorum. Bu süreçte katkı sunan arkadaşlara tekrar teşekkürlerimi sunup sözlerimi bitirmek istiyorum.

Çok sağ olun.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Tancan, siz kendinizi tanıttıktan sonra arkadaşlarımız da tanıtsın, sonra size söz vereceğim.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Tancan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri; sayın vekillerimizin öğrenmek istediği hususlarla alakalı hem cevap niteliğinde olacak hem de süreci tekrar kısaca özetleyecek çok kısa bir açıklama yapmak istiyorum.

31/12/2019 tarihine kadar bu santrallere, en son 2016 yılında yapılan yasal düzenlemeyle faaliyetleri durdurulmadan ve herhangi bir para cezası, idari para cezası uygulanmadan faaliyet göstermelerine imkân tanıyan bir kanun -yani şu andaki yürürlükte olan kanun- zaten yürürlükteydi. Sayın Kuşoğlu “Bunlara daha önceden para cezası niye uygulanmadı?” diye sordu, o metinde, hâlihazırdaki var olan metinde hem kapatma yaptırımının uygulanmayacağı 31/12/2019’a kadar hem de idari para cezası uygulanmayacağı açık, net bir şekilde yazıldığı için idari para cezası da uygulanamamıştır.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hangi maddede?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Şu anki, mevcut yürürlükte olan.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sözleşmede mi yoksa?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Yok, sözleşmede değil, kanun metninde.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Bakan Yardımcım, cümlenizi tekrar edebilir misiniz tam iyi anlayabilmek için. Cümlenizi tekrar edebilir misiniz tam anlayamadık?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Geçici 8’inci maddenin yürürlükte olan ifadelerine göre, bu santrallere 31/12/2019 tarihine kadar herhangi bir idari yaptırım, ceza uygulanamayacağı ve kapatılamayacağı açık bir şekilde yazıyor. Dolayısıyla bu kapatılmama ve idari para cezası uygulanmama hususu kanuna dayanıyor. Herhangi bir sözleşmeye dayalı olarak yapılmış bir uygulama söz konusu değil, bunu hatırlatmakta fayda görüyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Peki, sizin cümleinizde “13 taneden 10 tanesi kapanacak.” diye bir...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Evet, 31/12/2019’dan sonra tabii kapanacaktı. Yeni düzenlenen ve şimdi veto edilen düzenlemede, Sayın Kuşoğlu yine o düzenleme anında da sormuştu, “Ne değişiyor ki bunlar artık yapılacak?” diye. Ben de yeni düzenlemede bunların yapımla ilgili sözleşmelerini 2020’nin Haziran ayının sonuna kadar sunmadıkları takdirde yine kapanacaklarını, yapımla ilgili sözleşmelerini ve termin -yapımla ilgili planlarını sundukları hâlde buna uymadıkları takdirde 20 kat artırılarak idari para cezası uygulanacağını ve bu uymama hususu bir yılı aştığı takdirde de yine kapatılacağını ifade etmiştim. Dolayısıyla bu sefer yine bu santral sahiplerinin bu hususu suistimal etmelerinin önüne geçmek için böyle bir düzenlemenin buna engel olacağını söylemiştim. Yani neticede 30 Hazirana kadar böyle bir yapım sözleşmesi sunmadığı takdirde kazanacakları süre sadece altı ay. Varsayalım ki sundular fakat bunu kâğıt üzerinde, göstermelik yaptılar, bir yıl içerisinde termin planındaki işlerde bir gecikme olduğunun tespit edilmesi hâlinde veto edilen kanun hükmüne göre yine kapatılacaklardı. Yani kötü niyetli olanların da kazanacakları maksimum süre aslında bir buçuk yıl oluyordu.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Ama Bakan Murat Kurum, “Eğer onlar yapmazsa biz yaparız.” demişti.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Bir ifade edeyim, onları da arz edeyim.

Şimdi, dolayısıyla 31/12/2019 tarihine kadar yürürlükte olan kanun hükmüne göre bunların idari yaptırımlardan ve kapatma uygulamasından muafiyetleri var.

Şimdi, 2020’nin başından sonra ne olacak? Bu yasa veto edildiğine ve tekrar çekildiğine göre bütün bu 13 santral 1/1/2020 tarihinden itibaren yürürlükteki cari çevre mevzuatıyla karşı karşıyadır.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – İdari para cezası var sadece?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Hayır, söyleyeceğim.

Çevre mevzuatına göre idari para cezası da var, kapatma yaptırımı da var. Neler kapatılıyor, nelere idari para cezası veriliyor?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hangi madde Sayın Bakan Yardımcım?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Çevre Kanunu’nda.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hangi madde?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – 15’inci madde. Çevre Kanunu’nun 15’inci maddesinde açık şekilde yazıyor.

Şimdi, bu santrallerin geçici faaliyet belgesi bulunmadığı takdirde ve 31/12/2019 tarihine kadar da temin edilmediği takdirde 1/1/2020 tarihinden itibaren yapılacak denetimlerde kapatılması gerekir. Bu denetimi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı elemanları yapıyor; gidecekler bakacaklar “Geçici faaliyet belgeniz var mı?” “Hayır, yok.” O zaman kapatılacak. Bunda bir tereddüt yok. Geçici faaliyet belgesi olduğu hâlde emisyon değerlerini sağlamakla alakalı, yine Çevre Bakanlığının belirlemiş olduğu

emisyon değerlerine uyumlu alakalı eksikleri olanlar varsa idari para cezaları sadece onlara uygulanıyor ve süre veriliyor. Dolayısıyla bu konuda geçici faaliyet belgesi alacak durumu olmayanlar ki bunun olabilmesi için fiziken o bacadaki filtrelerin, emisyon ölçüm cihazlarının var olması gerekiyor, onların olması lazım. Yapılan kontrolde bunların fiziken olmadığını tespit edildiği santraller tabii ki kapatılacaktır, bundan kimsenin şüphesi olmasın.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Şu anda olmayanlar hangileri?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – O tespitleri yapıyoruz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Siz şu ana kadar gelen sorulara cevap verin. Şu anda yeni soru alamıyoruz, karşılıklı olmasın.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Niye alamıyoruz?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Usulümüz böyle.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kamuoyunu aydınlatmak için.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Hayır, usulümüz böyle. Az önce siz konuştunuz, şimdi de cevapları alıyoruz. Lütfen, dinleyelim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tekrar mı soracağız?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Yok, sonra tekrar sormayacaksınız.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kamuoyunu aydınlatın Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun Sayın Tancan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Şimdi, sayın vekillerimizin sorduğu diğer bir husus, bu temmuz ayında yasalaşan geçici 26'ncı maddeyle verilen otuz altı aylık sürenin bunları kapsayıp kapsamadığı yönünde bir soru iletili. Bunlarla uzaktan yakından hiçbir alakası yok o sürenin. Çünkü kanun metnine de bakarsanız geçici 26'ncı maddeye.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Pardon, bir daha tekrarlar mısınız Sayın Bakan Yardımcısı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Bu temmuz ayında otuz altı ay süre verilen bir geçici 26'ncı madde var hak ve yükümlülüklerle alakalı.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Vazgeçin artık şu geçici hükümlerden.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Şimdi, oradaki verilen sürenin bu çevre mevzuatına uyumlu hatta bu santrallerle hiçbir ilgisi yok. Bu geçici 8'deki santraller hangileri, metne bakarsanız EÜAŞ'ın veya bağlı ortaklıklarının santrali iken yani santral varken özelleştirilmiş veya özelleştirilecek olanlara 31/12/2019 tarihi sonuna kadar çevre mevzuatına uyumlu ilgili muafiyet tanıyan bir madde. O geçici 26'ncı madde ise gerek YEKA'larda gerekse de EÜAŞ'ın kömür sahasıyla ilgili yapılacak olan bir termik santral... Ortada termik santral yok yalnız, dikkatinizi çekeyim, sadece bir şirket alacak, oradaki kömürü çıkaracak ve termik santral kuracak. O sözleşmedeki hak ve yükümlülüklerle alakalı uzatılan bir süre, çevreyle ilgili, çevre mevzuatından muaf tutulmakla alakalı hiçbir konu yok orada. Dolayısıyla oradaki santralin yapımı tamamlandığında çevre mevzuatına uymuyorsa zaten faaliyet göstermesi de mümkün değil. O 26'ncı maddenin bu konuyla uzaktan yakından hiçbir ilgisi olmadığını tekrar hasetten vurgulamak istiyorum. O zaman da bu iddialar, yanlış anlaşılımlar muhtemelen gündeme geldi, o zaman da açıkladık. Yani o konunun bu çevre mevzuatıyla hiçbir ilgisi yok, o sözleşmedeki hak ve yükümlülüklerini öteliyor.

Bir vekilimiz, yeteri kadar kurulu gücümüz var dolayısıyla bu santrallerin kapatılmış olmasından kaynaklı olarak bir sorun yaşanmayacağını ifade etti. Yine, şunu da bilgi sahibi olunması açısından vurgulamak istiyorum: TEİAŞ'ın kaynaklarından baktığını ifade etti. Doğrudur, hatta şu anda 90 bin megavatlık kurulu gücümüz var. Ancak "kurulu güç" kavramı ayrı bir şey, "emre amade olma" kavramı ayrı bir şey. Mesela, 100 megavatlık bir rüzgâr santrali kurarsınız o belli zamanlarda, yılın çok nadir anlarında maksimum ulaşabileceği kapasiteyi ifade eder. Belli bir kapasite kullanma faktörü vardır. Bu, rüzgârlarda yüzde 30'lardadır, 40'lardadır yerine göre. O 100 megavatlık santral neticede size 40 megavatlık bir güç verir.

Yine, kanal tipi hidroelektrik santralleri düşünün, onlar o andaki maksimum su gelirine göre dizayn edilir, atıyorum, 40 megavatlık bir santral kurulur, o maksimum su geliri olduğu zaman 40 megavat çalışır, icabında suyun olmadığı zamanlarda 2 megavata, 3 megavata düşebilir ki nitekim öyle olur. Onun için, kurulu güç hiçbir zaman sizi yanıltmasın, o başka bir kavramdır. Önemli olan, emre amade güç ne kadar, ona bakmak lazım. Bu santrallerden çevre mevzuatına 1/1/2020 tarihine kadar uyum sağlayamadığından dolayı "Bunlar ne olacak?" diye tekrar tekrar soruldu. Kesinlikle, çevre mevzuatı onları kapatılmasını gerektiriyorsa tabii ki kapanacak.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – 15'inci madde denetleyene bir yıl daha süre verme hakkı var.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Süre verilebilmesi için belli koşulları sağlaması gerekiyor. Süre vermeyi ifade eden bir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Tancan, ek süre vereyim tamamlayın lütfen.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – "Süre verilebilir." diyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Süre verilebilir hâller ayrı, bunlar geçici faaliyet belgesi olup da emisyon değerleriyle alakalı değerleri taşımayanlara süre verilir, geçici faaliyet belgesi olmayanlara süre dahi verilmez.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sadece 12'nci maddeye atf yapmış, denetleyenlerin geçici faaliyet belgesine bir atf yok.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Tancan, tamamlayalım lütfen.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Hayır, ikincil mevzuatta öyle.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Dolayısıyla sadece durdurulacak anlamı çıkmıyor. 1/1/2020'de göreceğiz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun Sayın Tancan, tamamlayın.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Soru-cevap olmayacak Başkanım.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sorduğum sorunun cevabını biliyor musunuz? Siz sorduğum sorunun cevabını biliyor musunuz?

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Soru-cevap lütfen... Biz dinlemek istiyoruz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, lütfen...

Sayın Tancan'ı dinliyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bilseydiniz "Evet." diye el kaldırmazdınız.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Bu santrallerin 1/1/2021 tarihinde, çevre mevzuatında yürürlükteki cari olan mevzuata uygun hareket etmedikleri durumda kapatılması hâlinde arz güvenliği açısından bir sorun yaşanmayacağını da burada sayın vekillerime arz etmek istiyorum. Şu anda, bunlar eski ve özelleştirilmiş santraller. Şunu da hassaten belirtmek istiyorum: Yeni yapılan, bizim şu anda yaklaşık 20 bin megavatlık ithal, artı, yerli kömür santrallerimiz var sayın vekillerim. Yeni yapılan santraller çevre mevzuatına uygun olarak yapılıyor, dünyadaki emisyon standartları neyse Avrupa’daki emisyon standartları neyse aynı standartlara onlar da uyuyorlar. 1/1/2020’den sonra bu santraller de bu emisyon standartlarına uyduğu takdirde faaliyetlerine devam edecekler, uymadıkları takdirde, diyelim ki gerekli yatırımları yapmakla alakalı beş ay sonra, on ay sonra, bir yıl sonra bu yükümlülükleri sağladılar o zaman faaliyetlerine tekrar başlayacaklar. Daha önce de söylemiştim, bu santrallerin hepsi sıfır noktasında değil, bu yatırıma başlamış, bitirme aşamasına gelmiş santrallerimiz var. Bunlar bu faaliyetlerini, bu çalışmalarını bitirdiklerinde tekrar faaliyetlerine başlayacaklar.

Arz ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Teşvik konusu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Teşvik konusunu da söyleyeyim müsaade ederseniz...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Benim soruma da cevap vermediniz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Şener’in sorusuna cevap vermemişsiniz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Hangisi Sayın Vekilim?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Hangisiydi?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – 1 Ocak 2020 tarihi itibarıyla, şu ana kadar gerekli yükümlülüklerini yerine getirmedikleri için bunların satış sözleşmeleri iptal edilebilir mi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Bunların büyük çoğunluğu, 2 tanesi hariç bu 13 tanenin, mülkiyet satışıyla devredilmiş yani şu anki santral sahiplerinin mülkünde ve sadece 2 adedinde işletme hakkı devri söz konusu; biri Afşin A Santrali, biri Çayırhan A Santrali.

İşletme hakkı devir sözleşmelerinde bu konudaki hükümlere bakıp sözleşme hükmü neyi gerektiriyorsa ona göre hareket edilir ama diğer santraller zaten mülkiyeti satılmış santraller.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Zaten temmuz ayında geçen yasa teklifi otuz altı ay daha bu devir sözleşmesi yapanlara kalkan oldu.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Şu teşviki, teşviki özellikle...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, lütfen, lütfen... Konuşmak istiyorsanız müsaade alın. Bu şekilde ben toplantı yönetemem. Rica ediyorum...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Peki.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Tatlıoğlu, bir talebiniz mi var?

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Evet.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ben teşekkür ederim.

Konuşmamdan kalan bir dakikada şöyle bir şey söylemek istiyorum.

Şimdi, Orhaneli Termik Santrali'nde 1995 yılında, 27/3/1995'te Bölge İdare Mahkemesinin, 1. İdare Mahkemesi ve Danıştay 6. Dairenin filtre takılmadığı için termik santralin faaliyetini durdurma kararı var yani yargının bu konuda kararı açık esasında.

Bir başka konuyu merak ettim ben eğer Sayın Bakan Yardımcısı bu konuda bir açıklama yaparsa... Şimdi, bu özelleştirilirken bunlara filtre yatırımı getiriliyor ve bu, fizibilite çalışmasında yer alıyor. Yani normalde özelleştirme fiyatı bu filtre yatırımının içinde var ki bu filtre yatırımı da muhtemelen, benim bildiğim kadarıyla toplam bir termik santral yatırımının yüzde 25'i, minimum o civarlarda yani önemli bir miktar. Buna rağmen o zaman şöyle bir şey oluyor: Yani kamu adına yapılması gereken yatırımı yapmayan fakat devam eden bir firma var ve burada bir kamu hakkı doğuyor. Yani bunu kabul etmeseydik, filtre takılmasaydı; misal olarak söylüyorum, filtre takılırsa, normal fizibilite üzerinden 5 euro/sentten satması lazım, filtre takılmadığı için normalde 4 euro/sent olması lazım. Ee, beş, altı, yedi yıllık böyle bir fiyat farkı var. Bu fizibilite bu dikkate alıyor, burada bu kirlenmenin dışında çok ciddi de maddi bir hak var; yani bunu da görmek lazım diye düşünüyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ediyorum.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bununla ilgili bir şey var mı?

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – Cevaplamadığım bir konu daha kaldı.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

Sayın Şener'in sorusunu cevapladınız mı?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Cevapladı.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam.

O zaman bunu da cevaplayın.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – “Teşvikle alakalı ne olacak?” dedi sayın vekillerimiz. Çalışmayan ve emre amade olmayan hiçbir santral teşvikten yararlanamaz; bu net. Bir santralin teşvikten yararlanabilmesi için emre amade olması lazım. Benim ihtiyacım olduğunda enerji üretimine ve “çalış” dediğimde çalışabilmesi lazım. Bu şartları taşımayan hiçbir santral teşvikten de yararlanamaz; bu net.

Bunların fizibilitesinde -Sayın Vekilimizin son olarak sorduğu- tabii fizibilitesini santral sahipleri özelleştirilirken kendileri yaptılar ve bu filtreleri, bu çevreye uyum yapılarını da yapacak şekilde, bu maliyetleri de hesap ederek bu şeyleri yapmışlardır diye düşünülür çünkü mevzuat açık; o zaman sadece 2016'nın, şimdi de 2019'un sonuna kadar sadece istisnası söz konusuydu ama neticede daha uzun süre böyle bir haklarının olmadığı belliydi. Söylenen o ki o zamanki fizibilitede hesap edilen elektrik fiyatları, üretim fiyatları 8 dolar/sent üzerinden hesap edildi ama şu anda piyasada elektrik fiyatları, borsada 5 ila 5,5 dolar/sent arasında cereyan ettiği için o fizibilite biraz şaşmış durumda. Birazcık

da zaten yapımında geciken santral sahipleri bu gelir kaybından kaynaklı olarak bunu yapamadıklarını değişik toplantılarda ifade ediyorlar ama tabii bu, geçerli bir mazeret değil. O kendilerinin yapmış olduğu bir fizibilite ki düşük bir enerji fiyatı da olsa bunu yapmakla mükellefler.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

Değerli Komisyon üyeleri, tezkerenin geneli üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Sayın Başkan, söz istiyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Biraz sonra söz vereyim.

İç Tüzük’ün 35’inci maddesi uyarınca verilen bir adet önerge vardır; okutup oylarınıza sunacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cumhurbaşkanı tarafından Anayasa’nın 89 ve 104’üncü maddeleri uyarınca yayımlanması kısmen uygun bulunmayarak bir daha görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderilen 7193 sayılı Kanun’un İç Tüzük’ün 35’inci maddesi uyarınca sadece geri gönderme tezkeresine konu olan 50’nci maddesinin Komisyonumuzca görüşülmesini arz ve teklif ederiz.

Uğur Aydemir

Manisa

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Önergeyi oylarınıza sunuyorum arkadaşlar: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Şimdi, kabul edilen önerge doğrultusunda ilgili Kanun’un 50’nci maddesini görüşeceğiz.

Şimdi, 50’nci madde üzerinde görüşme açıyorum.

Madde 50’yi okutuyorum:

MADDE 50- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun geçici 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “31/12/2019” ibaresi “30/6/2022” şeklinde değiştirilmiş, fıkra “üretim faaliyeti durdurulamaz ve” ibaresinden sonra gelmek üzere “çevre mevzuatına uyuma yönelik yatırımların gerçekleştirilmemesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanmaması nedeniyle” ibaresi ve ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

“Ancak çevre mevzuatına uyuma yönelik yatırımlara dair yapım sözleşmesi ile iş termin planını 30/6/2020 tarihine kadar Bakanlığa sunmayan üretim tesisleri bu haklardan yararlanamaz. İş termin planı sunulan üretim tesisleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından bu iş termin planına uyum açısından 1/7/2020 tarihinden itibaren dört ayda bir denetlenir. Yapılan her bir denetimde bu iş termin planına uygun olmadığı tespit edilen tesislere 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 20 nci maddesinde yer alan ilgili idari para cezaları yirmi kat artırılarak uygulanır. İş termin planındaki herhangi bir işin yapımının belirtildiği süreye göre bir yıl geciktiğinin tespiti halinde üretim tesisinin faaliyeti durdurulur. Bu madde kapsamında verilen idari para cezalarına karşı dava açılması cezanın tahsil işlemlerini durdurmaz.”

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Şimdi, 50’nci madde üzerinde 2 adet önerge vardır; önergeleri okutuyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/279) esas numaralı Geri Gönderme Tezkeresi’ne konu olan 7193 sayılı Dijital Hizmet Vergisi İle Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un 50’nci maddesinin kanun metninden çıkarılmasını ve müteakip maddelerin teselsül ettirilmesinin arz ve teklif ederiz.

Uğur Aydemir

Manisa

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/279) esas numaralı Geri Gönderme Tezkeresi'ne konu olan 7193 sayılı Kanun'un 50'nci maddesinin kanun metninden çıkarılmasını, yerine "Söz konusu santrallere 31/12/2019 tarihine kadar tanınan süre içerisinde filtrelerin takılması, takılmaması hâlinde 1/1/2020 tarihi itibarıyla kapatılması" hükmünün eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Durmuş Yılmaz

Ankara

İsmail Tatlıoğlu

Bursa

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet Uğur Bey, önerge üzerinde söz alacak mısınız?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Gerekçe...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

(1/279) esas numaralı "21/11/2019 tarihli ve 7193 sayılı Dijital Hizmet Vergisi İle Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve Anayasa'nın 89'uncu ve 104'üncü Maddeleri Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi"nde belirtilen gerekçeler göz önünde bulundurularak 50'nci maddenin kanun metninden çıkarılması amaçlanmıştır.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, önergeyle ilgili söz talebi var mı?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Var.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Burada filtre takılıp takılmaması hususu biraz da elektriksel olarak tanımsız kalıyor. O nedenle "Emisyon değerlerini sağlamayan." ifadesinin de bu metne eklenmesi gerekiyor ki filtresi olup da çalıştırmayan veya emisyon değerlerini o filtreyle sağlamayanların da bu doğrultuda veto edilen bu teklifin eğer veto edilme amacı gerçekten halk sağlığını, doğa sağlığını korumaksa bu amaca yönelik oluşabilsin, aksi takdirde yine torba bir ifade.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Çepni, buyurun.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Evet, bir noktanın altını çizmek istiyoruz: Evet, yasanın bu maddesinin geri çekilmesi olumludur fakat aynı zamanda bugünlerde biz küresel iklim krizi tartışmalarının içerisindeyiz ve Türkiye de bu yükümlülükleri yerine getirmekle görevli. Dolayısıyla bu termik santrallerin tüm dünyada azaltılması, sınırlandırılması ve orta vadede de tümüyle kapatılması tartışması var çünkü termik santraller, fosil yakıtlar dediğimiz ve bunlar küresel ısınmanın temel sorumluları ki bunlar tümüyle ortadan kaldırılmadan, kapatılmadan küresel ısınma konusunda bir adım, bir kazanım elde etmemiz mümkün değil. Dolayısıyla insan sağlığı ve doğa sağlığı esastır.

Elektrik ihtiyacına dair bir yanıt verildi fakat yine burada elektrik ihtiyacı üzerinden bir tartışma yapılamaz kuşkusuz çünkü hiçbir elektrik ihtiyacı insandan ve doğanın sağından önemli değildir. Dolayısıyla burada bu santrallerin kapatılması planlamasının yapılması gerektiğini biz düşünüyoruz. Çünkü bu santrallerin varlığı bizatihi yılda 33 bin insanın ölümüne... Yani baca takılsa dahi bu kirlilik

ortadan kalkmıyor, bu bir yanılgıdır, bunun altını çizmek gerekir, bu kirlilik sürüyor ve bu fosil yakıt kullanımlarının tümüyle ortadan kaldırılması gerektiğini düşünüyoruz. Bu maddeye ek olarak bunların yerleştirilmesi gerekir.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Durmuş Yılmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Uğur Bey’in teklifini kabul etsek yani 50’nci maddeyi yasadan çıkarsak ve takip edilen maddeleri de buna göre teselsül ettirsek ne olacak? Yani bir sorun vardı halk sağlığıyla, toplum sağlığıyla, o sorun bugüne kadar çözülmemiş, o sorunun çözülmesi için bir zaman veriyoruz ve o zamanı da Cumhurbaşkanımız uygun görmüyor, “Başa dönün, mevzuattaki düzenleme neyse ona göre sonuçlasın.” diyor herhâlde. Dolayısıyla şu andaki düzenlemeye göre 31/12/2019’a kadar da sözleşmeye göre bir ceza vesaire verilemeyeceği için bundan sonra ne olacak? Dolayısıyla bir boşluk var. Yani bunu kaldırmamız bir sorunu çözmiyor. Dolayısıyla bunun yerine geçecek bir düzenleme yapmamız lazım. Onun için bizim teklifimiz 31/12’ye kadar...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Onu sizin önergenizde ben sizden rica edeceğim.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bunu çıkarmak işi çözmeyecek, bir açıklık kalıyor orada.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam.

CAVİT ARI (Antalya) – Durmuş Bey’in sorusunun ilk bölümünün cevabını alsak aslında...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, biz bir şeyin cevabını almayacağız. Bir önerge var ve bu önergeyi görüşlerinize açıyoruz bunu.

CAVİT ARI (Antalya) – Destek verip vermeyeceğimizin cevabını oradan aldığımız şeye göre şekillendireceğiz. Yani Sayın Durmuş Yılmaz Başkanımızın “Bu teklifi geriye çektiğimizde sonuç ne olacak?” sorusu var, çok doğru.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Yani onun cevabını kimden alacağız?

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Bakan Yardımcımız var.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Bakan Yardımcımız onu ifade ettiler.

Buyurun Sayın Aydemir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi, efendim, ben de hepinize saygı sunuyorum.

Konuşmaları ben dinledim, daha önceki önergenin altında imzası olan iki isimden birisiyim. Cemal Öztürk Bey’in söylediklerine bütünüyle katılıyorum, çok güzel tafsilatlı izah etti, zaten gerekçesinde var, imza atmışız. Değerli Bakan Yardımcımız da biraz önce aslında bütün bütün yaptırımlardan azade kılmak niyetli olmadığını yaptığımız düzenlemenin, önceki düzenlemenin olduğu söyledi ve orada ilave altı aylık bir süre ve ilave bir buçuk yıllık en azami süreler verildiğini söyledi. Ama bütün bunlar Sayın Cumhurbaşkanımızca kâfi görülmemiş, yeterli görülmemiş, insan sağlığı çok çok daha evladır demiş, bizim için mühimdir, önemlidir dolayısıyla bu maddeyi kabul etmemiş Anayasa’nın vermiş olduğu yetkiye istinaden.

Şimdi, arkadaşlar şunu yapalım, burada muhalif cenahtan konuşanlar uzun zamandır hep şunun altını çizdiler: “Efendim, saray dikte ediyor, burası yapıyor.” Oysa işte geldiğimiz nokta bunu gösterdi ki alakası yok. Burada milletvekilleri kendi hür iradeleriyle bunu yapabiliyorlar. Yaptık nitekim arkadaşlar, bakın, sadece bu değil, bu madde değil.

CAVİT ARI (Antalya) – O zaman şimdi yine “evet” diyecek misiniz?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Diyeceğiz, şimdi, konuşalım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Arkadaşıym ya.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar, Uğur Bey benim kardeşim, onu kırmam ben.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Evet” diyecek tabii yani ne diyecek?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – O beni kırmadı, ben de onu kırmam.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Geneli üzerindeki görüşlerinizi alalım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi, arkadaşlar, Kamil Hocam, daha önce başka maddelerde de tadilat yaptık; burada yapılıyor, Genel Kurulda yapılıyor çünkü kanun yapma süreçleri böyle işliyor. Öyleyse Cumhurbaşkanımızın şu tasarrufu, sizin daha önceki iddialarınızı boşluğa bıraktı. Böyle bir şey yok. Parlamentonun itibarını da biz burada temin edeceğiz, tam tersi şeyler söylüyorsunuz.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Siz şu anda fikir değiştiriyorsunuz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, ben hepinize söz verdim, hiç kimse müdahale etmedi. Ne olur, lütfen dinleyelim. İsterseniz tekrar söz veririm.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi, arkadaşlar, ben Uğur Aydemir olarak konuşmuyorum, İbrahim Aydemir olarak konuşuyorum.

Şimdi, bu yeni önergenin altında benim imzam yok, Uğur Aydemir kardeşimin imzası var. Ben şunu söylüyorum arkadaşlar, şöyle yapalım: Samimiyet testinden geçmek için sabitkadem edelim, düşüncelerimizde sabitkadem edelim, ne diyorduk biz? Şunu yapıyorduk: “Efendim, Sayın Cumhurbaşkanı ne derse o oluyor.” Yok, böyle bir şey kardeşim. İşte, biz burada 2 milletvekili o önergenin altına imza attık, getirdik buraya. 45 madde olarak gelmişti o torba, buradan ne çıktı? Burada 54 madde şekline geldi, Genel Kurulda nihai olarak.

CAVİT ARI (Antalya) – İlaveler de oradan geldi.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Demek ki buralarda ilaveler yapılabilirmiş, demek ki buralarda çıkarımlar yapılabilirmiş, yaptık bunları biz. Bunların hepsi Parlamentonun itibarını, milletvekillerinin itibarını gösterir. Milletvekillerinin ihtiyarlarıyla, kendi ihtiyarlarıyla, kendi istekleriyle kanun sürecine müdahil olduklarını gösteriyor arkadaşlar. Öyleyse bindiğimiz dalı kesmeyelim.

CAVİT ARI (Antalya) – Siz teklifinizde ısrarcı mısınız? Onu bilelim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

Bakın, biraz sonra Sayın Aydemir de dâhil olursa o zaman...

Buyurun ,bitirin Sayın Aydemir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi, bakın, ben size bir şey söyleyeyim arkadaşlar. Bu tapuyla ilgili burada bir kanun görüşmesi yaptık, buradan geçti. Aşağıda ne oldu bu? Çıktı. Yani “Efendim, Cumhurbaşkanı dikte ediyor, böyle...” Hayır, böyle bir şey yok arkadaşlar. Biz milletvekilleri bu işlere müdahiliz ve bununla da arkadaşlar milleti temsil eden...

CAVİT ARI (Antalya) – Faturasını gördünüz de geri çekmek zorunda kaldınız.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Arı, lütfen müdahale etmeyin.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ama böyle bir şey yok ki kardeşim, bir şey söylüyoruz burada.

Ben siz konuşurken hiç müdahale etmedim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bakın, Sayın Aydemir konuşuyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – “Bizim dediğimiz doğrudur.” diye bir dayatma içerisine girmeyin lütfen, hakikat orta yerde. Buradan çıkan, üstelik de bizim imzamızla çıkan bir kanun Genel Kurulda da görüşülmüş, Sayın Cumhurbaşkanını anayasal yetkisini kullanarak veto etmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Lütfen tamamlayın Sayın Aydemir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bu şunu gösteriyor...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – İbrahim Bey, sorun şurada: Biz dediğimizde yanlış, Sayın Cumhurbaşkanını dediğinde doğru mu oluyor?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Sındır, şu anda bunun tartışmasını yapmıyoruz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sayın Bakan Yardımcımız, bizim yaptığımız...

CAVİT ARI (Antalya) – Biz onun yanlış olduğunu burada söylemedik mi?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Arı, lütfen, bakın görüşmeleri engelliyorsunuz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Böyle bir şey olmaz ki ya! Siz konuştunuz. Ben ne zamanki söz alsam böyle bir hâle geliyor arkadaşlar. Böyle bir şey olur mu ya! Bir defa bile karışmadık biz ya! Böyle şey olur mu!

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Aydemir, bitirin konuşmanızı.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başlarken şunu söyledim: Sayın Bakan Yardımcımız biraz önce izah etti. Biz bu düzenlemeyi yaparken bütün bütün yaptırımsız bırakmadık ki zaten. Bir altı aylık süre verdik, en azami bir buçuk yıllık bir süreye muhatap ettik ama Sayın Cumhurbaşkanımız “Bu, yeterli olmaz.” dedi, anayasal hakkını kullanıyor Sayın Cumhurbaşkanımız ve biz de bunu alıp başımızın üstünde taşıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Biz de size dedik, “Acımazsınız.” dedik.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Şimdi, değerli milletvekili arkadaşım, lütfen, aklınıza geldiği an, bu Komisyonunda aklınıza geleni söylemeyin. Bizim kendi usullerimiz var. Bakın, arkadaşlarınız burada, onlara danışın, sorun lütfen. Komisyonun usullerine göre hareket edin, rica ediyorum. Ben böyle bir toplantıyı yönetemem. Yani her dakika siz orada konuşuyorsunuz. Ne yapabilirim ben? Rica ediyorum ya! Ek söz istiyorsanız vereyim ben size.

Sayın Aydemir, lütfen tamamlayın.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Arkadaşlar, ben de sizler gibi milletvekiliyim değil mi? Görüşmelerimi ifade etmek benim de en tabii hakkım. Ara ara tutanakları alıyorum, bakıyorum, arkadaş, bana verilmiş beş dakika sürede –birer satır- araya o kadar insan giriyor ki fikrimi, düşüncemi çok net, sarıh izah edemiyorum, böyle bir şey olabilir mi? Kaldı ki burada direkt muhataplardan birisi benim çünkü teklifin altında imzası olan benim ya, müsaade edin de biz de konuşalım. Böyle bir şey olur mu?

Burada şundan rahatsızsanız, rahatsız olun; bakın, burada konuşmacılardan birisi dedi ki: “Cumhurbaşkanına teşekkür beklemeyin.” Birisi dedi ki: “Alkış beklemeyin.” Bu bir vicdan rahatsızlığı, bu izah vicdan rahatsızlığı. Cumhurbaşkanımızın bu tavrından dolayı mahcubiyetin dışı vurumu bu. Bundan dolayı sözümü kesiyorsanız eyvallah. Şunu söylüyorum, çok net bir biçimde söylüyorum: Süreç çok berrak, çok net bir şekilde yürüyor. Biz Cumhurbaşkanlığı seçim sürecinde anlattığımız hâlin hayata yansıdığını, yansımaları gösterdik. Cumhurbaşkanımız bunu veto ederek aslında kuvvetler ayrılığını, yasama ile yürütmenin buradaki tutumunun yeri geldiğinde farklılık göstereceğini çok net bir biçimde gösterdi.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

Bağlayın lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi, bazıları böyle müstehzi tarz, tavır takınıyor. Yahu, arkadaş, şurada hepimiz milletvekiliyiz, herkes alsın sözünü konuşsun. Gülmenin bilmem neyin... Bu, ayıp bir şey ya!

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam.

Teşekkür ediyoruz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ayıp bir şey!

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum.

Evet, arkadaşlar, teşekkür ederiz.

Sayın Arı, buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Gülecek ne var ya?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Beni kastediyorsan Uğur’la karşılıklı güldük.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sizi söylemiyorum, hayır Sayın Bakan. Müstehzi bir tavır takınan...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Arı, konuşacak mısınız?

CAVİT ARI (Antalya) – Vazgeçtim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Gerek yok, ayıp ya!

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Peki.

Sayın Girgin...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sevgili Bakanım, mahcubiyet şuradan...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, lütfen...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

CAVİT ARI (Antalya) – “Mahcubiyet” lafı üzerine söz alacağım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ben bunu söylerim. Ama şunu yapalım: Arkadaş, sahaya yansımış, ortaya çıkmış bir gerçek var.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Başkan, devam edebilir miyim?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Aydemir, söz verdim.

İBRAHİMAYDEMİR (Erzurum) – Gerçek şu: Yasama ile yürütmenin burada aykırı düşünebileceği ortaya yere çıktı. Daha önce sizlerin ısrarla altını çizdiğiniz “Saray dayatıyor, siz yapıyorsunuz.” düşünceniz açıkta kaldı, boşta kaldı.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Aydemir, tamamlar mısınız.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Başkan, süremden...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Girgin, buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, yeni önergede “31/12/2019 tarihine kadar tanınan süre içerisinde filtrelerin takılmaması hâlinde 1/1/2020 tarihi itibarıyla kapatılması hükmünün eklenmesini arz ve teklif ederiz.” denilmektedir.

Ben, birkaç soruyla bu konuya...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bizim şu anda görüştüğümüz önerge değil o, biraz sonra görüreceğiz.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – O diğer önerge hakkında da konuşabilirim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Onu o zaman konuşalım.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Tamam, siz bilirsiniz.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamam.

Evet, mevcut önergeyle ilgili...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Sayın Başkan, ben de söz istiyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Çepni, ben size söz verdim az önce.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Verdiniz fakat bu en son...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – En sonu yok, böyle karşılıklı bir şey yok.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Aynı şeyi söylediğimiz için cevap hakkı doğuyor Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Hayır, hayır, cevap hakkı...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Cevap hakkı doğuyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bizde cevap hakkı doğmuyor, onun için veremeyeceğim.

Sayın Sındır, önergeyle ilgili...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, ben, şunu özellikle söylemek istiyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Önergeyle ilgili alayım ben.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Tabii ki yani önergelerin hepsi... Bir tane madde var, onun üzerinde konuşuyoruz yani.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Hayır, 2 önerge var.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Aydemir’i de dikkatle dinledim, saygı da duyuyorum her zaman düşüncelerine, sözlerine saygı duyduğum gibi. Ama şunu söylemek istiyorum: Değerli arkadaşlar “Yasama ve yürütme birbirinden ayrıdır, biz bunu iddia ediyoruz, bunun da ispatı olmuştur

bu.” demek konusunda haksızsınız. Şöyle ki: Bir konu vardır yasama direktir, doğru yapmıştır çünkü. Cumhurbaşkanı onun yanlış olduğunu düşünüyor olabilir, gönderir ama siz doğru yaptığınızı iddia ediyorsanız onun arkasında durursunuz ama eğer siz başından beri bir öyle, bir böyle davranıyorsanız, o yasama ile yürütmenin ayrılığı gayrılığı değil, yürütmenin –ki bir kişinin olduğu yürütmenin- sadece Cumhurbaşkanının, yukarıdan aşağıya, soldan sağa yürütmenin kendisi olduğu bir yönetim biçiminde Cumhurbaşkanının gönderdiği şeyi Cumhurbaşkanının ya da yürütmenin yasama üzerindeki vesayeti algısını ortaya çıkartır ki durum da tam da budur diyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim.

Sayın Şener, buyurun.

Arkadaşlar, karşılıklı yapmayalım, lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bakın, ben sabırla devamlı dinledim, bana laf atıldığı hâlde dinledim çünkü her milletvekilimizin konuşma hakkı vardır, saygı duyarım. Siz de sabırla dinlersiniz diye düşünüyorum çünkü Sayın Başkan, gerçekten konsantreyi bozuyor araya giren cümleler.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Sizin taraf bozuyor Sayın Bakanım, sizin taraf hep bozuyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Kim yaparsa yapsın bozuluyor tabii konsantre.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi sen bozdun.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Daha başlamadınız.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Söz istedik, karışmıyoruz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sürekli konuşuyorsunuz, nasıl karışmıyorsunuz?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bakın, hiç karışmıyoruz, söz istiyoruz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Zaten, önerge üzerinde size söz veremem, Komisyon üyesi değilsiniz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bakın, beyefendi konuşuyor, uyarın vekilimizi.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Uyarırım ben, bana işimi öğretmeyin!

Buyurun Sayın Şener, baştan başlatıyorum.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani İbrahim Aydemir Bey’e kırılmadığımı söyleyemem, eleştirilerini yaparken hep şöyle biraz Osmanlıca terkipler katardı işin içine, renklendirirdi, biz de zevkle dinlerdik.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Değil mi?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bu sefer doğrudan doğruya başladı “Mahcubiyet vardır, onun için, bilmem ne.” dedi. Ama ben öyle başlamayacağım, çok sevdiğim bir beyit vardır yani İbrahim Bey’i dinlerken o beyit aklıma geldi. Diyor ki şair:

“Akil geçinen güzide nev’in

Aldanmaya ihtiyacı vardır.

Âdemle doğan bu eski derdin

Zannetmeyiniz ki ilacı vardır.”

Ferit Kam'ın beytidir bu yani akıllı geçinen insanın aldanmaya ihtiyacı vardır, zannetmeyiniz ki bu derdin de ilacı vardır, yok.

Şimdi, siz şuna inanma ihtiyacındasınız: “Cumhurbaşkanımız her şeyi doğru yapar. O, mutlak doğrunun ölçüsüdür. Onun için, biz söylediğiniz sözleri, yaptığınız yorumları, değerlendirmeyi hep bühtan olarak, haksızlık olarak algılayız.” diyorsunuz, buna inanmak istiyorsunuz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ön yargı, ön yargı!

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Buna inanmak istiyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Öyle bir şey yok!

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Dinleyelim arkadaşlar.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ama kendinizi fazla zorluyorsunuz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Öyle bir şey yok!

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Dinleyelim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bakın, fazla zorluyorsunuz, böyle bir şey değil bu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Cumhurbaşkanı da bir insan sonuçta.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani yedi senedir hiç çevreyi gözeterek bu yasal düzenlemeleri gözetmemiş Sayın Cumhurbaşkanının birdenbire ilham gelip de bilmem bunu veto ettiğini düşünmek için saf olmam lazım.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Çevre yasaları...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ya, yasalar...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, arkadaşlar, müdahil olmayın, dinleyelim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şuna da inanmak istiyorsunuz: Yani “Meclisin üzerinde Cumhurbaşkanının gölgesi yoktur, biz bağımsız yasama yetkimizi kullanıyoruz.” diye inanmaya da ihtiyacınız var. Onu da sağlamaya çalışıyorsunuz ama ilişkileriniz sizi kandırıyor, öyle bir şey yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kılıçdaroğlu’nun CHP üzerinde etkisi yok mu?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Böyle bir şey yok.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Genel Başkanın istemediği bir kanunu siz burada ne desteklersiniz ne geçirebilirsiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – CHP’de mi bu var?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, müdahale etmeyin.

Uğur Bey, lütfen...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şu ana kadar zaten bir kanun geçiremedik ki Genel Başkan istese de istemese de. Bizde öyle bir sorun yok, biz özgürce her istediğimizi veririz ve tartışırız. Zaten, siz de engelliyorsunuz, hiçbir şey çıkaramıyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Diyorsunuz ama biz inanmıyoruz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, burada ince, hassas bir şey var. Tarihe not etmek için şey yapıyorum. Hükümette bütün işler rant çevirerek dönüyor. Bakın, önce bu çevre düzenlemesi geldi, yine orayla irtibatlı olarak geldi. Her ne vesileyle -hem kamuoyunda çevre

duyarlılıkları vardı- Meclise iade edildi ama mekanizma değişti, rant mekanizması değişmedi, yöntemi değişti. Şimdi, bu mülkiyet ilişkisi içerisinde de olsa sözleşmeyle de verilmiş olsa bunları yeniden ihale yapıp yeniden bir rant çevirirlerse hiç şaşırmanın bak. Bu 15 santrali tekrar, yeniden ihaleyle, üstelik çevreyle ilgili yatırımları da vatandaşın sırtına yükleyecek şekilde yeni ihaleler yaparlarsa hiç şaşırmanın. Bunu tarihe not etmek istiyorum. Bundan sonra ne olacağı son derece de önemli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Mülkiyetini almışlar ama Sayın Bakanım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Arkadaşlar, lütfen...

Sayın Şener, lütfen tamamlayın.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Çok mülkiyete el koydu bu Hükümet. Bakın, mülkiyette olması alıp tekrar satılmasını engellemez. Ben size 20 tane mülkiyete hangi olayda el konulduğunu anlatırım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – O konuda Cem Uzan sizi suçluyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Şener.

Önerge üzerinde konuşmalar tamamlandı.

Uğur Aydemir imzalı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Sayın İsmail Tatlıoğlu ve Durmuş Yılmaz imzalı...

CAVİT ARI (Antalya) – Önergemiz var, önergemiz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, o önergenin görüşülmesinin bir anlamı kalmadı.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Veriliş sırasına göre yapıyoruz.

Sizin önergenizle ilgili gerekçe mi, konuşacak mısınız?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ben konuşacağım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Buyurun Sayın Yılmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şimdi, efendim, biz Uğur Bey'in önergesini kabul ettik ve başa döndük ve 50'nci madde çıktı. Şimdi, buradan nereye gideceğiz biz, ne olacak? Yani bu yasa, 50'nci madde gündeme getirilmeden önceki durum devam ediyor. O durum devam etseydi biz 2020'de, 2021'de nereye varacaktık; bu sorunla ilgili ne tür bir çözüm ortaya çıkacaktı, bunu bilmiyoruz. Dolayısıyla burada bir boşluk var.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, bunu da ilgili kurumlar çalışacaktır, eminim. Bunu dikkate değer buluyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bunun çözülebilmesi için bizim verdiğimiz önerge diyor ki... Evet, süre çok az, bugün ayın 4'ü. Bugün kabul edilir, Meclise yarın gelir, pazartesi günü Resmî Gazete'de ilan edilir, ayın sonuna kadar da bu şirketler ya filtreyi takarlar ya da 1 Ocak itibarıyla bunu kapatırlar. Bu bir çözümdür, boşluk yoktur. Uygulanması zor mudur? Evet, zordur. Bunun için irade lazım, o irade de ortalıkta yok ama maalesef, 50'nci maddeyi kaldırmamız da bir şeyi çözmiyor, bu sorun devam ediyor. Onun için ben bir çözüm olarak bu önerimizin kabulünü istirham ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum arkadaşlar: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Değerli Komisyon üyeleri, az önce kabul edilen Uğur Aydemir imzalı önerge doğrultusunda 50'nci madde kanun metninden çıkarılmıştır.

Tezkere üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, görüşülmekte olan tezkere metninde, kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller çerçevesinde, kanun tekniğine uygunluğun sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve madde numaralarının yeniden düzenlenmesi, önergeyle yapılan değişikliklerin kanunun sistematığına uygun olarak metne yerleştirilmesi, anlama açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması, yürürlük maddesinin kabul edilen değişikliklere göre yeniden gözden geçirilmesi hususlarında Komisyon Başkanlık Divanına yetki verilmesini ve özel sözcüler olarak da Sayın Uğur Aydemir, Sayın Nilgün Ök, Sayın Salih Cora, Sayın İbrahim Aydemir, Sayın Yaşar Kırkpınar, Sayın İbrahim Aydın, Sayın Cemal Öztürk, Sayın İsmail Güneş, Sayın Bekir Kuvvet Erim, Sayın Sami Çakır, Sayın Ekrem Çelebi, Sayın Ayşe Keşir, Sayın Şirin Ünal, Sayın İsmail Faruk Aksu, Sayın Abdullah Nejat Koçer ve Sayın Başkan Lütfi Elvan'ın belirlenmesini birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tezkerenin ve tezkereye bağlı kanunun tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Son söz vekilin diyoruz. Onu beklettim, kusura bakmasın.

Sayın Erim, size söz vermedim, kusura bakmayın. Şimdi sözümü veriyorum.

Buyurun.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Bu kanunumuz hayırlı olsun.

Şimdi, Sayın Bakanım, bu teknik bir konu, benim soracağım şu: Bu cihaz nasıl bir cihaz yani bilen arkadaşlar var mı?

Bir de maliyet olarak objektif bir şey verebilir misiniz, çok çeşitli rakamlar duyuyoruz piyasada?

Bir de bu, Türkiye’de üretiliyor mu, üretilmiyor mu, üretilemez mi?

Bu filtre cihazı nedir, şöyle kısaca teknik olarak bunun bir şeyini verebilir misiniz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKAN YARDIMCISI ABDULLAH TANCAN – EÜAŞ Genel Müdürümüz daha teknik bilgi verebilir o konuda. Bu cihazın yani bu filtrenin nasıl bir şey olduğunu...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Vekilim, burada, ben gösteriyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Çok güzel. Bekir Bey, bak arkadaş gösteriyor, hemen sizi bir araya getirelim biz.

Çok teşekkür ediyorum.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Bir dakika, bir kayıtlara geçsin, bir saniye...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet Sayın Tancan, teşekkür ediyorum.

Az önce Sayın Başkanın ismini ifade ettim, şu anda toplantıda olmadığı için onun ismi sehven söylendi, geri alıyorum.

Evet, görüşmeler tamamlanmıştır.

Hayırlı uğurlu olsun.
Oturumu kapatıyorum.
Çok teşekkür ederim herkese.

Kapanma Saati: 15.44

